БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 45 (9799) | 1962 оной февралиин 22, четверг | Сэн 2 мүнгэн

…СОЮЗНА ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ …ГЭ УЛАМ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

…февралиин 23-да, …льна союзуудай …VII областной кон…сдэхэнь. Энэ кон…эрэ профсоюзуу…ой Совет һүүлшын …турша соо хэһэн …ухайгаа тоосохо …о энэ үе соо хүн …түүхэдэ алтан үзэ…эгдэхэ гайхамшаг…гүүд, нэн түрүүн …ческэ партиимнай …II съезд болоһон …ай орон дотор ком…улха агуухэ тү…эй Программа до…оор хараалагдан…изм байгуулгын …тын организаци…гаяа профессио…зуудай үүргэ улам …кэ КПСС-эй Про… С. Хрущевой элид…сэ мэргэн марк…нокэ һургаалай …агданхай.

…үе соо областной …анизациин хүтэл…профсоюзуудай об…ет хадаа Комму… партиин, Совет…тельствын болон …табиһан зорилго…үүлхэ хэрэгтэ бү…зна организаци…итэйгээр хабаа…на. Долоон жэлэй …хэ, социалис мү…хэхэ, ажалшадые …оор хүмүүжүүлхэ, …эд, алба хаагшад …эй бүлэнэрэй ажа…ха, тэр байрын, …урынь эрилтэнүү… асуудалда проф…изацинуудай гол …дуулагдаһан юм. …нуудые бэелүүл… профсоюзна органи…дэнэй хүтэлбэрил… ажалшадай эдэб…үгжөөһэн, үйлэдбэ…итын хэрэгүүдые …элмэридэ тэдэнние …р хабаадуулһан

…үедэ республикы…рияти, барилга бо…удта саг үргэлжэ …лэдбэриин 379 зүб…эгдэжэ, тэндэ 13 …н хүдэлмэришэд, …ад, инженер, тех…адалсадаг. Үйлэд…лөөнүүд предприя…үдэлмэриие һайжа… 2 жэлэй турша… дурадхал оруу…

…на организаци…нис ажалай түлөө …үдэлөөндэ ажал…ие хабаадуулхын … ехэ хүдэлмэри …о үе соо коммунис…арнигуудай тоо 58 …үдээр олошороо. …үдэлөөндэ 70 пред…0 цех болон брига…сонхой. Мүн ухаа…од, уралан нари… 2400 хүнөөр оло…өө тэдэнэй тоо … байна. 1961 ондо …уулһан дурадхал… онойхидо орходоо …олошоржо, 3,9 мил… гүрэнэй мүнгэ …га олгоо. Улан-Удын барилгын материалнуудай комбинадай дархашуулай цехын бригадир нүхэр Фалომеев, весоремзаводой слесарь нүхэр Столь, ПВЗ-гэй слесарь нүхэр Захватихата, Хандагатайн леспромхозой слесарь нүхэр Верженгас болон бусад уралан нарижуулагшадай нэрэ алдар республика доторнай мэдээжэ болонхой.

Республикын предприятинуудта ниитын хүсөөр эмхидхэгдэһэн 40 конструкторска бюродо 200 гаран инженер, технигүүд болон түрүү хүдэлмэришэд хүдэлдэг.

Гэбэшье профсоюзуудай областной Совет, областной комитедүүд болон профсоюзна эхин организацинуудай хүдэлмэридэ дутуу дунда зүйл үшөөл олон бии. Областной Совет профсоюзна организацинуудай дүй дүршэл биргагүйгөөр согсолдог, социалис мүрысөө һулаар дэлгэрүүлдэг байна. Ехэнхидээ энээн дээрэһээ боложо зарим предприятинууд жэлэйнгээ түсэб дүүргээгүй һэн.

Профсоюзуудай областной Совет, областной комитедүүд түсэбөө дүүргэдэггүй, гээгдэлдэ ороһон предприятинуудта анхаралаа багаар табидаг, гээгдэлэйнь шалтагаануудые гүйсэд элирүүлдэггүй, хэрэгтэй туһаламжа саг соонь үзүүлдэггүй байна. Совнархозой промышленность 1961 онойнгоо түсэб 96,4 процент дүүргээ. Капитальна барилгын түсэб 91 процент дүүргэгдээ. Модо бэлэдхэлэй, эдеэ хоолой промышленностиин предприятинууд, барилгын организацинууд илангаяа хангалтагүйгөөр хүдэлһэн байна.

Республикын олонхи совхозууд хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргээгүй. Профсоюзуудай совет хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэл һулаар дэлгэрүүлһэн, ажахын тоосоо нэбтэрүүлхын тула горьтой оролдолго гаргаагүй байна. Энэ асуудалые олохон совхозуудай рабочкомууд тон хангалтагүйгөөр эрхилнэ гэжэ шүүмжэлэлтэй. Жэшээлхэдэ, Исингын, «Комсомольский», Баргажанай, Охин-Булагай, Оймурай совхозуудта ажахын тоосоондо ороһон бригаданууд эмхидхэгдээгүй байһаар.

Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой предприятинууд, совхозууд, соёл культурын эмхи зургаанууд коммунис ажалай түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ тон һулаар хабаадалсана. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадта, Бичурын сахарай заводто, «Сибэлектромонтажай» управлениидэ ухаалан зохёолгын хүдэлмэри муугаар табигданхай. Эндэхи хүдэлмэришэдэй оруулһан дурадхалнуудай хахадыншье үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээгүй байһаар. Гусиноозерскын шахтанууд болон Ципиканай приискын управлениидэ, олохон совхозуудта эмхидхэгдэһэн саг үргэлжэ хүдэлдэг үйлэдбэриин зүблөөнүүд ажахын гол шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ хабаадуулагдадаг гүй байха юм.

Хамтын договорнуудые дүүргүүлхын түлөө профсоюзна комитедүүд, областной Совет ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табяагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Ушар иимэһээ олонхи предприятинууд ажалшадые гэр байраар хангаха, ажал дээрэ гэнтын аюулһаа хамгаалха хэрэг һайжаруулагданагүй.

Хүмүүжүүлгын, соёл сурталай хүдэлмэриие зарим профсоюзна организацинууд халирхайгаар, хайша хэрэгээр ябуулна. Шухалын шухала энэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулхын тула профсоюзна организацинууд бүхы анхаралаа табижа, КПСС-эй түүхэтэ Программые, съездын шиидхэбэринүүд болон Н. С. Хрущевой элидхэлнүүдые хүн бүхэндэ гүнзэгыгөөр ойлгуулха нангин уялгатай. Ажалда дуратай, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха хэрэгтэ хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр зорюулдаг шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ асуудалда гол анхарал хандуулагдаха ёһотой.

Олониитын дунда профсоюзуудай түшэглэдэг гол тулгууринь оломянган эдэбхитэд— профсоюзна комитедүүдтэ, комиссинуудта, үйлэдбэриин зүблөөнүүдтэ хүдэлдэг манай предприяти, барилга, совхозуудай эрхим хүнүүд болоно. Түлөөһэгүйгөөр, һайн дураараа хүдэлдэг эдэбхитэдэй олон болохо тума профсоюзна организацинууд Коммунистическэ партиин табиһан зорилгонуудые бүри амжалтатайгаар шиидхэдэг байха бшуу.

…од номой барлагдажа эхилһээр …эл үнгэрбэ“ гэһэн суглуулбари

…февралиин 20. (ТАСС). «Ород номой барлагдажа эхилһээр …эрбэ» гэһэн гаршагтай хоёр боти ном гаргаха шиидхэбэри …нуудай академиин редакционно-хэблэлэй совет абаба.

…» гэшэ ородой түрүүшын барлагдамал ном байгаа. 1564 …1-дэ Москвагай хэблэлэй зургаан энэ номые гаргаһан …номой хэблэгдэһэн газартань дүтэхэнэ ородой түрүүшын …гаргагша Иван Федоровой хүшөө бодхоогдонхой.

…ойдо зорюулагдаһан тэрэ суглуулбари соо ном барлаха хэ…… гол гол шатанууд тодорхойлон харуулагдаха юм.

…нютагаа шэнжэлэгшэдэй зүблөөн

…февралиин …лзаар ню…хэ Ура…… музей…ээрилэгшэ…дэй зүблөөн мүнөөдэр эндэ нээгдэбэ. КПСС-эй XXII с'ездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые пропагандалха асуудалые тэдэнэр зүбшэн хэлсэхэ юм. Мүн дүй дүршэлөө андалдан абалсаха.

Энэ зүблөөн зургаан үдэр үргэлжэлхэ.

…льна Африкын Республикын арадта СССР туһаламжа үзүүлбэ

…А, февралиин 20. (ТАСС). Мүнөөдэр Центральна …Республика тээшэ «ИЛ—18» түхэлэй транспортна …скваһаа ниидэжэ ошобо. Үһанай үерлэһэнһөө шал… Центральна Африкын Республикын хүн зон хохи…он юм. Тэдээндэ энэ самолет эдеэ хоол абаашаба. …икын президент Давид Дако гэгшын гуйлтаар …ерховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министр…едэй шиидхэбэреэр Центральна Африкын Респуб…жэ туһаламжа үзүүлэгдэхэнь.

…ГЭЙ ГЭМТЭНИИЕ БАРИЖА ҮГЭХЭ ЁҺОТОЙ

…февралиин … СССР-эй … Австра…тельствода …льгээгэ. … Викс гэг…сагаархидта …үйгөөр ба…рилтэ тэн…… Эсто…ниие фашистнуудай эзэмдээд байха үедэ ямаршье гэмгүй совет эрхэтэдые олоор буудажа алаха хорото хэрэг тэрэ хүтэлбэрилһэн юм.

Сэрэгэй гэмтэн Викс гэгшые Австралиин правительство барижа үгэхэһөө арсаад, тэрэниие Австралида хоргодуулжа байна. Иигэжэ Австралиин правительство уласхоорондын ёһо гуримуудые сахиха уялганuудаа эбдэнэ бшуу гэжэ Советскэ правительство сэгнэнэ.

МАРТЫН 18

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ

4600 хурьган олоор абтаа

МУХАРШЭБЭР. (Телефоноор абтаба). Эндэхи «Эрдэм» совхоздо шэнэ түл хэзээ хэзээнэйхиһээ олоор абтаад, һайнаар түлжүүлэгдэжэ байнхай. Һүүлэй мэдээгээр совхозой отаранuудта 13200 хурьган абтаа. Энэнь нёдондо бүхэли жэл соо абтаһанда орбол 4600 толгойгоор олон болоно.

Ахалагша хонишон Б. Бимбаев 447 эхэ хонитой байбал, мүнөө олон хони эхирлэжэ, хамта 525 хурьган түлжүүлэгдэнэ. Социалис Ажалай Герой Балдама Доржиевагай отарада 670 эхэ хонидһоо 656 хурьган абтаа. Залуу хонишон Дондок Эрдынеев бэрхэшүүлһээ гээгдэнэгүй. Комсомол хүбүүнэй даадаг отарын 529 хонидһоо 524 хурьган абтаа.

Манай корр.

ЗАЛХУУ ХОЙРОГУУД БАЙХАГҮЙ

Химда сэнтэй мяха, нооһо ехээр абахын тула нэн түрүүн жэжэ отаранuудые хамталжа томодхоод, ажахын тоосоондо оруулха шухала байна бшуу.

Тиимэһээ нёдондо зунай эхээр Баргажанай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозойхид урдань байһан оройдоол 300—400 эхэ хонитой хэдэн жэжэ отаранuудые хамталжа, Боро-Гол гэжэ газарта нэгэ бригада эмхидхээ һэн. Тиигээд ажахын тоосоондо оруулжа, 21 хүндэ хамта 4500, тэрэ тоодо 1800 эхэ хони даалгажа үгөө һэн. Мүн тус бригадада 300 гектар сабшалан, 60 га тарияанай газар, нилээд ехэ бэлшээри таһалжа үгөө. Бүхы ажал хүдэлмэреэ хэхын тула тэдэндэ нэгэ «Беларусь» трактор, 3 үбһэнэй косилка, тармуур, 16 мори унаа даалгагдаа юм. Энэ бригадые хүтэлбэрилхөөр коммунист Цыбик Базаров томилогдоо.

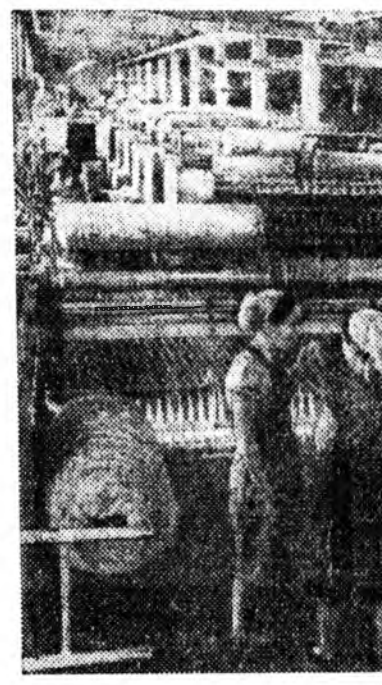
Тэрэ гэһэнһээ хойшо 9 һара үнгэрбэ. Теэд энэ хугасаа сооше ажал хүдэлмэридэнь яһала ехэ хубилалта болоо. Даажа абаһан сабшалан, тарьялан дээрэһээ өөһэдынгөө хүсөөр 3 мянга гаран центнер үбһэ, нилээд ехэ зелёнко хуряажа абаад, тэрэнээ бултыень үбэлжөөн дээрээ зөөгөө һэн. Байра байдал, хашаа хорёогоошье жэншэдгүй һайнаар заһажа, заримыень шэнээр һэлгэжэ табяа юм.

—Түрүүшын жэлдэ һанаһандаа хүрэмөөр тиимэ ехэ амжалта түйлагдаагүй. Тиибэ яабашье үбһэ тэжээл болон бүхы хүдэлмэреэ өөһэдөө хэдэг болоһоноймнай ашаар абтаһан продукциин өөрын үнэ сэн һураггүй химдараа. Бидэ энээгээрээ һанаа сэдьхэлээ амарха ёһогүйбди. Улам ехэ амжалта түйлаха—манай зорилго. Хэрбээ нёдондо үсөөхэн хонидтой байгаад, зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаһан һаа, энэ жэлдэ 1800 эхэ хонидойнгоо зуун толгой бүхэнһөө 110-һаа үсөөн бэшэ хурьга заабол түлжүүлхэбди. Хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһон хайшалагдаха, — гэжэ бригадир нүхэр Базаров хөөрэнэ.

Февралиин гараһанһаа хойшо эндэ хонид олоор хурьгалжа эхилэнхэй. Хамта дээрээ 300 гаран хурьгад абташоод, булта бүрин бүтэн түлжүүлэгдэжэ байнхай. Илангаяа ахалагша хонишод Радна Гармаев, Ханда Дондуповагай хүдэлдэг отаранuудта хурьгад олон абтажа, һайнааршье харууһалагдана.

— Ажахын тоосоон гэээмнай хүн бүхэнэй хэһэн ажал тон зүбөөр сэгнэжэ түлэхэ гурим байна. «Хэн хүдэлнэгүйб, тэрэ эдеэлхэгүй» гэжэ агуухэ багша Ленинэй хэлэһэн сэсэн мэргэн үгэнүүд эндэ хүсэд таарана. Ажахын тоосоото бригадада тиигэд иигэд гээд лэ бэеэ амар ябадаг залхуу хойрог хүн ажаллажа шадахагүй. Эбтэйгээр хүдэлжэ шадаал һаа, мүнгэ зөөри батаар гаргашалжа, эдеэ хоолой зүйл абаха гээшэ манай хуули болоно,— гэжэ хонишод хөөрэнэ.

В. Будаев.

БУРЯДАЙ АССР. Пальто, костюм, плати оёдог таби гаран ондоо янзын бүдые Улан-Удын нарин сэмбын фабрика нэхэжэ гаргадаг. Улан-Удынхид эрхим һайн бүдүүдые выставкэнүүд болон яармагууд, тэрэ тоодо Брюссельдэхи Бүхэдэлхэйн выставкэ дээрэ харуулһан байха. Фабрикын коллектив үйлэдбэриингөө түсэб амжалтатайгаар дүүргэдэг, эрхим һайн шанартай продукци гаргадаг. Энэ түрүү предприятида коммунис ажалай коллективэй нэрэ зэргэ олгогдоо. ЗУРАГ ДЭЭРЭ; фабрикын ээрэлгын цех соо тодхогдоһон шэнэ станогууд.

Арадай кандидадууд

ВАСИЛИЙ МИХАЙЛОВИЧ РЯБИКОВ

Василий Михайлович Рябиков 1907 ондо Ивановска областиин Родниковско районой Острецово тосхондо бүд нэхэгшын бүлэдэ түрэһэн байна. 1924 ондо хоёрдохи шатын һургуули дүүргээд, Родники городтохи бүд нэхэдэг фабрикада хүдэлжэ эхилһэн юм. 1923 ондо В. М. Рябиков комсомолдо абтаад, 1926 онһоо Коммунистическэ партиин гэшүүн мүн. 1926 ондо комсомолой хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэжэ, нэн түрүүлэн ВЛКСМ-эй райкомой секретаряар хүдэлбэ. Удаань Родники городто КПСС-эй райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагшаар ажаллаба.

Нүхэр Рябиков бэлэдхэлэй курсые дүүргэмсээрээ 1928 ондо Ленинградай сэрэгэй-механическа институтда һураба. 1933 ондо Советскэ Армиин зэргэдэ абтажа, Сэрэгэй-Далайн академидэ эльгээгдээ һэн.

Тус академиие эрхимээр дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр нүхэр Рябиков Ленинградай «Большевик» заводой инженер-конструктораар хүдэлжэ захалба. Эмхидхэхы шадабаряар бэрхэ, эдэбхитэй коммунист байһан туладаа заводой парткомой секретаряар һунгагдаһан, саашадаа КПСС-эй ЦК-гэй заводтохи парторгоор томилогдоһон байна.

1939 оной февральда нүхэр В. М. Рябиков буу зэбсэгэй талаар арадай комиссарай орлогшоор баталагдаба. Тэрэл гэһэнһээ хойшо В. М. Рябиков СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зургаанууд болон министерствонүүдэй хүтэлбэрилхы тушаалда саг үргэлжэ хүдэлжэ ябадаг. Тиихэ зуураа оборонно промышленность болон шэнэ техникын асуудалнуудые эрхилэн хүтэлбэрилдэг байгаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ Советскэ Армиие буу зэбсэгээр таһалгаряагүй хангажа байхын тула хүсэ шадалаа, ухаан бодолоо гамнангүй хүдэлөө. Шэнэ заводуудые бариха, хуушан предприятинуудые зүүн тээшэнь зөөлгэжэ, шэнэ газарта түхеэрхэ, правительствын дайшалхы даалгабаринуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаһанайнь түлөө, Советскэ Армиие буу зэбсэгээр хангалгада амжалтатай хүдэлмэри хэһэнэйнь түлөө нүхэр Рябиковта Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоһон юм. Нэгэдэхи шатын Гүрэнэй шангай хоёр дахин лауреат болоһон, Ленинэй 5 орденоор, Улаан Тугай орденоор, хоёрдохи шатын Суворовой орденоор, Улаан Одоной орденоор болон бусад олон медальнуудаар шагнагдаһан байна.

Нүхэр В. М. Рябиков хадаа инженернэ сэрэгүүдэй генерал-лейтенант гэһэн сэрэгэй дээдэ нэрэ зэргэтэй юм.

1958 оной март һарада нүхэр В. М. Рябиков РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшоор баталагдаа, тиигээд 1960 оной июльдэ Бүхэроссин арадай ажахын соведэй түрүүлэгшээр нэгэн доро баталагдаһан байгаа. 1961 ондо СССР-эй Госпланай түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшоор, СССР-эй Министрээр томилогдобо. СССР-эй болон РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй депутадаар һунгагдаһан. КПСС-эй XIX, XX съездүүд дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүндэ кандидадаар, XXII съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүнээр һунгагдаа.

Кабанскын аймагай Тимлюгэй цемент-шиферэй заводой, Байкало-Кударын аймагай Кабанскын загаһанай заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад, Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой гэшүүд өөһэдынгөө һунгалтын урда тээхи хамтын суглаанууд дээрэ нүхэр Василий Михайлович Рябиковые Бурядай АССР-һээ СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведые һунгаха һунгуулиин Кабанскын 417-дохи округһоо депутадта кандидат болгон дэбжүүлһэн байна.

Нүхэд һунгагшад! Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидат Василий Михайлович Рябиковай түлөө бүгэдөөрэн нэгэн һаналтайгаар дуугаа үгэе!

ЭБТЭЙ ДҮРБЭН

ЖАБАРТАЙ ХҮЙТЭН энэ үглөөгүүр үүлэгүй сэлмэг тэнгэриин наранай элшэ туяа үргэн талын сахюур сагаан саһан хушалтада тудажа, нюдэ һаргаамаар яларна. Үбгэн буурал Шилсаанашье дүн сагаан «дүхаяа» малайлган уужам дайдаяа манажа һууһандал үзэгдэнэ.

Энэ хадын бооридо хуудам шанга һалхи шуурган, жабарһаа хоргодуулан зохидоор түхеэрһэн хониной байра холоһоо харагдана. Эндэ Хэжэнгын совхозой Солном-Доржи Шойжитовой эхэ хонидой отара үбэлжэжэ байгаа юм. Эндэ хүрэжэ ерэхэдэмнай хонишод нарай хурьгадаа хүхүүлжэ, хонидоо эдеэлүүлжэ, уһалжа дүүргээд, ан-бун гэжэ сайлахаяа ороһон байба.

—Бидэндэ 660 эхэ хони даалгагдажа үгтэнхэй. Тэдэмнай гол түлэб шэрүүн, шэрүүбтэр нооһотой бурят үүлтэрэй хонид юм. Саашадаа нооһо ехээр хайшалжа, олзо доход элбэгээр оруулхын тула үнгэрэгшэ намар бүхы эхэ хонидоо эрхим үүлтэрэй хусын үрөөр искусственна аргаар үрэжүүлээ һэмди. Мүнөө тэрэнэймнай аша үрэ болотоор харагдаба. Жэлэй эхинһээ хойшо 550 гаран буржагар нооһотой, ута һүүлтэй, бэеэршье томонууд хурьгадтай болоод байнабди. Февралиин һүүл болотор үшөө 100 гаран хонин хурьгалхаар хүлеэгдэнэ. Тиигэжэ зуун эхэ хонин бүриһөө 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга абаха уялгамнай дүүрэхэ,—гээд ахалагша хонишон нүхэр Шойжитов хөөрэнэ.

Ажахын тоосоондо ороһон энэ отарада хара хүдэлмэри хэжэ, нилээдгүй дүршэһэн хонишон Гомбожап Дармаев. Үниинэй малшан наһажаал эхэнэр Чимит-Даша Дылыкова, үдэшын һургуулида һурадаг залуухан хүбүүн Борис Дылыков гэгшэд хүдэлдэг юм. Эдэнэр булта эбтэй эетэй, нэгэ бүлэ шэнгеэр ажалладаг зон.

...Олон ондоо таһалганууд соогуур байһан дүн сагаан хурьгад хүниие харамсаараа нэгэ доро ээлжээ эхигүйгөөр маараалдажа, дарья табилдана. Булта өөдэргэн суланууд. Хашаа соонь хуурай зохид, хана хаяадань нэгэшье сэн бун, шэбхэ шабааһанай гашуун эхюун үнэршье үгы, ариг сэбэр.

— Байратнай газаа талаһаань харахада балайшье обеёрхоор бэшэ аад, досоогоо яагаа аятай зохид юм. Зарим нэгэн отарада ябахада үндэр гоё хабтагай хушалтатай байра аад, досоонь ороходо юундэ хүл табиха аргагүй нойто хүйтэн, сэн бун, уурал һаарал байгшаб. Үнэр танарыншье гэдэргэ унашахаар байдаг лэ, —гээд һонирхоходо, Солном-Доржо Шойжитов бага мэһэд гээд:

—Мүнөөтнай хони, хурьгадта урдынхидал гоё гоё гоорнидо шэнги байра бариһанай үлүү болоо. Харин набтаршаг аад, досоогоо һаруул гэрэлтэй, байра баряад дээрэһээнь һолоомо хагдаар хушахада һайн. Бидэ хашаагаа бүри намар хана хаяаһаань шэглэжэ, дулаалаад, сэбэр агаарай орожо байха хоолой соргонуудые гаргажа үгөө һэмди. Тиихэдэ үбэлшэг тээ газарай хүрэжэ эхилхэдэ хонидой хонодог байрада зузаанаар хюрөөгэй хибэдэһэ хэдэн дахин адхааблди. Энээнэй ашаар хоргооһыень этэржэ гаргаад лэ байхада дороһоо хуурай байна бшуу,—гэжэ мэдүүлбэ.

ҺАЯ ГАРАҺАН ХУРЬГАД тэбхэрхэн таһалганууд соо нэгэ нэтээрээ эхэтээ байлгагдана. Гараһаар 7—10 хоноһон хурьгад нэгэ бүлэг болгогдонхой. Тээ саанань хайшаа хайшаа 4 метрын уга хаамжаар хааһан таһалгада хахад һараһаа дээшэ болоһон 40—50 хурьгад түйлдэжэ, собхоролдожо наадана. Хурьгадта, мүн хонидтоо тогтомол тусхай рационой ёһоор үбһэ тэжээл эдюулнэ. Таһалга бүхэндэ ута хобоо тэбшэнүүд соогуур буйлуулһан тэжээл, үйрүүлһэн талха тарияанай зүйл, галдагдаһан яһан, мел гэхэ мэтэ, мүн дабһан, минеральна тэжээл хэгдэнхэй байна. Цистернээр уһа зөөжэ, хонидоо бүлеэдхэһэн уһаар уһална. Үбһэ тэжээл һайса эдижэ, зүб харууһан дээрэ байһан хонидынь намарайнгаа хүсэ табяагүй гэхээр тобир тарганууд зандаа. Нооһониинышье һайнаар ургаа хэбэртэй.

Эдэ хонишод түл абалгын айхабтар халуун харюусалгатай хүдэлмэриин хаһа байбашье һаань ажалдаа дарагдашоод байдаггүй. Хэхэ юумэеэ саг соонь жэншэдгүй бүтээгээд, сүлөөтэйдөө шэнэ газетэ, журнал номшье уншадаг юм.

— Нёдондо өөһэдынгөө хүсөөр даажа абаһан сабшалан дээрэһээ 670 гаран центнер эрхим шанартай үбһэ сабшажа абаад, 200 центнер зелёнко бэлэдхээ һэмди. Байгша ондо тэндэһээ бүри ехэ үбһэ хуряаха зорилго табинхайбди. 100 га сабшалангаа наг шэбхээр һайса үтэгжүүлээд, 3 дахин уһалжа, га бүриһөө 10 центнерһээ доошо бэшэ үбһэ абахабди,—гэжэ хонишод мэдүүлнэ.

Отарын хонишод КПСС-эй ЦК-гэй мартда болохо Пленумые, мүн СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэрые ажалай ехэ бэлэгээр угтахын түлөө эршэмтэй шангаар хүдэлжэ байна.

П. Содбоев.

Хори.

Гадаадын байдалһаа ҺҮҮЛШЫН МЭДЭЭСЭЛ

★ «Советскэ медицинын шэнэ амжалтанууд» гэжэ асуудалда зорюулагдаһан конференци Бухарестын румыно-советскэ хани барисаанай гэртэ үнгэргэгдэбэ. Тэндэ олон хүн зон хабаадаа. Академик А. Крейндлер, доктор И. Стоя, доктор О. Костэкел гэгшэд элидхэлнүүдые хэбэ.

★ КНДР-эй хүндэ промышленностиин комитедэй мэдээсэһэнэй ёһоор, нэгэдэхи кварталай дүүрэтэр дунда зэргын, багашаг хүсэтэй 50 гаран электростанцинууд ашаглалгада оруулагдахань.

★ Румыниин Арадай Республика Мароккын королевство хоёр бэе бэедээ посольствонуудые эльгээлсэжэ, дипломатическа харилсаа тогтоохо гэжэ шиидхэбэ.

★ Японой пролетарска уран зохёолшо Такидзи Кобаяси гэгшэ полициин һабарта орожо наһа бараһан юм. Энэ мэдээжэ уран зохёолшын наһа бараһанһаа хойшо 29 жэл үнгэрбэ. Тэрээнииень Японой демократическа олониитэ февралиин 20-до тэмдэглээ. Ганса хүнэй засаг түрэ бариха ябадалтай, Японой фашизмтай, тэрэ тэмсэһэн намтартай Японой ажалшан арадые, хүдэлмэришэн ангиие мүлжэгшэдэй һабарһаа сүлөөлхын түлөө уран зохёолшо бүхы наһан соогоо мүн лэ тэмсэһэн байна.

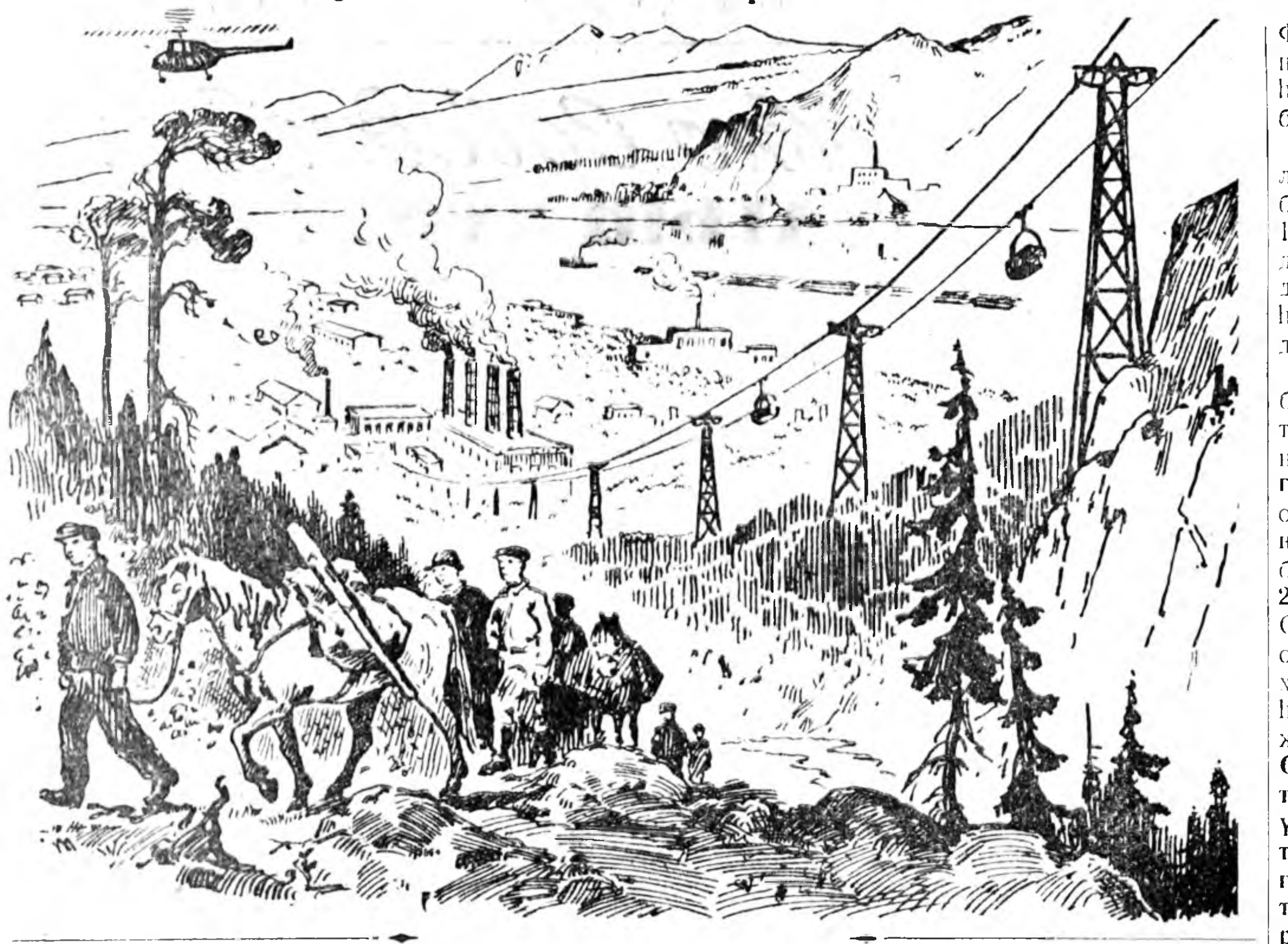
★ «Истикляль» партиин орган болохо «Аль-Алам» газетэ тусхай түрүү бэшэг толилоо гээд Рабатһаа мэдээсэнэ. Испани хадаа Мароккын зарим газарнуудые эзэлжэ байһаар. Тэдэнээ Испани бусааха ёһотой гэжэ тэндэнь эрилтэ табигдана.

★ Рейтер агентствын мэдээсэһээр, Португалиин колони болохо Мозамбигай ниислэл Лоренцо-Маркеста «Мозамбик» гэдэг Португалиин судно ерэбэ. Тэрэ суднода 600 солдадууд һуужа ябана.

(ТАСС).

Түүхэтэ түсэб, зорилгонууд

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулхын тула юун хэгдэхэб?

Манай орондо коммунизм байгуулха экономическа гол зорилго XXII съезд дээрэ баталагдаһан, КПСС-эй шэнэ Программа соо тодорхойлогдонхой. Тэрэнэй үндэһөөр хорин жэлэй турша соо СССР-тэ коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулагдаха болоно. Үйлэдбэрилгынгөө хүсые энээнэй урда тээ хэзээшье үзэгдөөгүй хурдан түргэнөөр хүгжөөһэнэй ашаар манай орон дотор эдлэл хэрэглэл ба оюун бэлиг элбэг ехээр хүгжэн бадарха, тиигээд социалис обществомнай коммунис болон хубилгагдаха юм.

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха гээшэ юуб гэжэ КПСС-эй Программа дотор шэнжэлхы ухаанай заабариһаа эшэ татан тайлбарилагданхай.

«Энэмнай: ороноо бүхыдэнь электрификацилха, тиигэһэнэй үндэһөөр арадай ажахын бүхы һалбаринуудтахи ниитын үйлэдбэриин оньһон техникэ, технологи ба эмхидхэлые һайжаруулха; үйлэдбэриин хэрэгые үргэлжэдэнь оньһожоруулха, тэрэниие автомадаар бүрин зэбсэглэхэ; арадай ажахыда хими үргэнөөр хэрэглэхэ; шэнэ, экономическа талаараа үрэ ехэтэй һалбаринуудые, шэнэ түхэлэй элшэ хүсэ болон материалнуудые үйлэдбэридөө али болохоор нэбтэрүүлэн хүгжөөхэ; байгаалиин, материальна болон хүн зоной хүсэ шадалые хүсэд дүүрэн аша үрэтэйгөөр хэрэглэхэ; эрдэм наука үйлэдбэри хоёрые зохистойгоор холбохо ба эрдэм-техникын дэбжэлтын хурдан дабшаса хангаха; ажалшадай дээдэ зэргын соёл болбосорол, техническэ эрхим шадабари түйлаха; эгээн хүгжэнги капиталис оронуудые ажалайнгаа бүтээсын талаар нилээд ахижа гараха ябадал болоно. Энэмнай коммунис байгуулалтын илаха шухалын шухала эрхэ нүхэсэл болоно».

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури гээшэ али бүхы талаараа айхабтар түргэн хүсэлдэхэһөө гадна, мүн коммунис ёһоной үндэр бүтээсэтэ ажалые үндэһэ болгожо шэнэ, онсо гуримаар зохилдон хүгжэдэг байһаараа капитализмынхиһаа илгаатай. Имэ үндэһэ һууриин табигдаһанай эсэстэ манай орон доторхи үйлэдбэрилгын хүсэнэй ургалта түүхэдэ хэзээшье үзэгдөөгүй ехэ амжалта түйлажа, бүтээн гаргагдадаг промышленна хэрэгсэлнүүдэй хүн бүхэндэ хүртэсынь талаар дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлхэ; ажалай эгээн үндэр ехэ бүтээсэ хангагдаха; арад түмэнэй эдлэл хэрэглэлэй, оюун бэлигэй эрилтые дүүрэн хангахаар бодото арга боломжо бии болгогдохо.

I. Хүндэ индустриин хүсэтэ дэбжэлтэ

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха хэрэгтэ хүндэ индустриин гол үүргэ дүүргэхэ байһан тухай партиин Программа соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Ерэхэ 20 жэлэй турша соо СССР-эй арадай ажахын капитальна хүдэлмэридэ 2 триллион тухай түхэриг һомологдохоор хараалагдана. 1980 ондо хүндэ индустриин бүтээн гаргаха зүйлнүүд 1960 онойхиһоо 6 дахин ехэ болохо байна. 20 жэлэй үнгэрхэдэ, СССР-тэмнай үйлэдбэрилэн гаргагдаһан промышленна хэрэгсэлнүүдэй хэмжээн бүхы социалисбэшэ оронуудта мүнөө бүтээн гаргагдадагһаа хоёр дахин шахуу ехэ хэмжээтэй болохо» гэжэ Н. С. Хрущев КПСС-эй Программа тухай элидхэл соогоо хэлээ һэн. Промышленна продукциин жэл соохи дунда жэшээнэй ургалта 9—10 процентһээ бага бэшэ байхаар тухайлагдана. Энэмнай ямар ушартайб гэхэдэ, манай промышленность капиталис оронуудай промышленностьһаа һураггүй түргэнөөр хүгжэхэ болоно.

ЭЛЕКТРЫН ЭЛШЭ ХҮСЭН — КОММУНИЗМЫН БАЯЛИГЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГОЛ ҮНДЭҺЭ ҺУУРИ

Бүхы ороноо электрификацилгын угаа ехэ удха шанар тухайда КПСС-эй Программа соо тодо һонороор бэшэгдэһэн байна. «Совет засагай заяаһан электрын элшэ туяагай түхэн сасархада, коммунизмын түгэс үндэһэ һуури табигдаха» (В. И. Ленин).

Мүнөө СССР-эй арадай ажахы электрын элшэ хүсэнэй түгэлдэр үндэһэ һууритай болонхой. СССР-эй электростанцинуудай хүсэн 1960 ондо 66,7 миллион киловатт болоод, 292 миллиард киловатт-час элшэ хүсэ үгэһэн байна. Гэхэ зуура, 1980 оной үеэр жэл соо 3 триллион хүрэтэр киловатт-час гэхэ гү, али 1960 онойхиһоо юһэ—арба дахин ехэ электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилэн гаргахаар хараалагдана. Тиигээд мүнөө дэлхэйн бусад бүхы оронуудай бултандаа үйлэдбэрилдэгһөө 1,5 дахин тухай ехэ хэмжээтэй электрын элшэ хүсэ манай орон 1980 ондо үйлэдбэрилэн гаргаха байха.

Ойрын хорин жэлэй туршада хүсэ ехэтэй 180 электростанци, тус бүридөө 3 миллион хүрэтэр киловатт хүсэтэй 200 шахуу районно тепловой электростанци, мантан томо 260 теплоэлектроцентральнууд баригдаха юм. Жэшээлэн хэлэбэл, Зүүн Сибирьтэ Братскын ба Красноярскын ГЭС-үүдэй барилгын дүүргэгдэһэнэй һүүлээр, 1980 оной үеэр Ангара болон Енисей мүрэнүүд дээрэ Саянай, Усть-Илимскэ, Енисейн, Осиновско, мүн Доодо-Тунгусай гэхэ мэтэ хэлэ хэдэн түйлай ехэ гидроэлектростанцинууд баригдахаар хараалагдана. Гэхэтэй хамта, Бурядай АССР дотор нютагай нүүрһэ хэрэглэхэ Галуута-Нуурай ба Түгэнын ГРЭС-үүд, Романовска ТЭЦ, Сэлэнгэ мүрэн дээрэхи Хёлгын ГЭС баригдаха. Хорин жэлэй турша соо Байгалай үмэнэхи, Алас-Дурна хизаарай электрын элшэ хүсэн Эрхүүгэй энергосистемээр дамжуулагдан, бүхы Сибириин энергосистемэтэй нэгэдүүлэгдэхэ түсэбтэй.

Электрификаци бэелүүлһэнэй үндэһөөр промышленностьда, хүдөө ажахыда электрын элшэ хүсэн тон ехээр хэрэглэгдэдэг болохо байна. Энэмнай шэнэ техникын үндэһөөр хүгжөөгдэхэ. Мүнөө 200—225 мянган киловатт хүсэтэй ууралай ба уһанай турбинанууд бүтээгдэдэг болоо. Бүхы дээрээ 500 миллион киловатт электрын элшэ хүсэтэй нэгэ үргэлжэ системэ СССР оронда бии болгогдохо байха.

МЕТАЛЛУРГИ БОЛОН ТҮЛИШЭ ТУХАЙ

Металлурги болон түлишын үйлэдбэриие хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр хүгжөөхэ гэжэ КПСС-эй Программа дотор хараалагдаа.

Ерэхэ хорин жэлэй туршада манай орон дотор булад хайлуулга 250 миллион тоннодо хүргэгдэхэ юм. 1961 ондо 70,7 миллион тонно булад манайда хайлуулагдаа, энэмнай 1913 ондо хаанта Росси дотор хайлуулагдаһанһаа 17 дахин ехэ гэхэ гү, али 1960 ондо Англи, Франци болон Баруун Германиин хамта дээрээ хайлуулһан буладтай адли шахуу байна.

1965 ондо Совет ороной буладшад 95—97 миллион тонно булад хайлуулха түсэбтэй. 1970 ондо СССР-тэ хайлуулагдаха буладай хэмжээн США-да мүнөө хайлуулагдадагһаань 55 миллион тонноор дээшэ хэмжээтэй болохо.

Элдэб янзын түлишэ үйлэдбэрилэн абалга хорин жэлэй туршада дүрбэ дахин тухай нэмэхэ байна. **Газ гарган абалга 14—15 дахин нэмэхэ.** 1960 ондо 513 миллион тонно **шулуу нүүрһэн** малтажа абтаһан байбал, **1980 ондо 1 миллиард 200 миллион тоннодо хүрэхэ.** Совет ороной шахтёрнууд 1960 ондо Баруун Германиинхиһаа хоёр дахин ехэ, Франциинхиһаа 9 дахин шахуу ехэ хэмжээтэй нүүрһэ малтан абаа. **СССР-эй зүүн зүгэй нютагуудта нүүрһэ малтан абалга үльгэрэйхидэл адли хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байнхай гэбэл: Совет засагай жэлнүүдтэ Казахстанда 360 дахин, Бурядай республикада—370 дахин ехэ болоо.**

Нефтиин, газай промышленность угаа түргэнөөр хүгжэжэ байна. 1961 ондо 166 миллион тонно гэхэ гү, али 1913 онойхиһоо 18 дахин ехэ нефть гарган абтаа. **1980 ондо 690 — 710 миллион тонно гэхэ гү, али США-да мүнөө гаргажа абтадагһаа хоёр дахин ехэ хэмжээтэй нефть абтаха болоно.**

ХИМИИН ИНДУСТРИ ИИМЭЭР ХҮГЖЭХЭ

Ерэхэ хорин жэлэй турша соо химиин промышленность түүхэдэ үзэгдөөгүй түргэнөөр хүгжэхэ юм. Энэ хугасаа дотор химиин туһаламжаар угаа олон янзын эдлэл, хэрэгсэл хэгдэдэг болохо, **бүхы дээрээ химиин промышленностиин бүтээн гаргадаг продукци 17 дахин ургаха хараатай. Полимер гаргадаг хими бүри үргэнөөр хүгжэхэ, синтетическэ ба пластмассын зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ 20 жэл соо 60 дахин ехэдхэгдэхэ юм.**

«Металл, модон гэхэ мэтын элдэб материалнууд арьбан, таарамжатай аад, хүнгэн холимол зүйлнүүдээр улам ехээр һэлгэгдэхэ...» гээд химиин үйлэдбэриин саашанхи хүгжэлтэ партиин Программа соо тодорхойлогдоно.

Хорин жэлэй турша соо хэмэл ба холимол торгон утаһа 15 дахин ехээр нэхэн гаргадаг болохоор хараалагдана. Хүдөө ажахыда хэрэглэгдэхэ химическэ үтэгжүүлгэ 9—10 дахин ехээр буйлуулагдажа гаргагдаха юм.

АЖАЛ ХҮДЭЛМЭРИ ОНЬҺОЖОРУУЛХА ГОЛ ХҮСЭН

Машина бүтээлгые саашадань улам ехээр хүгжөөхэ гэжэ КПСС-эй Программа хараална. Үйлэдбэридэхи хүндэ ажалые үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулан, автомадай хүсөөр бүтээдэг болохо гэһэн түсэбнай машина бүтээлгые хүсэн түгэлдэрөөр хүгжөөһэнэй үндэһөөр лэ түйлагдаха юм. 20 жэлэй туршада бүтээсэ ехэтэй, материалда арьбан машинанууд, приборнууд болон аппаратуранууд, автоматикын ба радиоэлектроникын элдэб хэрэгсэлнүүд, промышленность, х… болон барилгада… олон янзын маши… тээн гаргагдаха. **…машина бүтээлгы… болбосоруулгын… прияти шэнээр… тиимэ 1900 хууша… ти һэльбэгдэн ш… болоно. Тиигэһэн… машина бүтээдэг, … босоруулдаг үйлэд… жээн 10—11 дахи… до автомат линину… ехэдхэгдэжэ байна…**

Барилгын хэр… бүтээлгэ хурдан… хүгжөөгдэхэ юм. … **миллион тонно це… бэрилэгдэхэ гэхэ… жэл соо 5 дахин е…** хараалагдана. 196… миллион тонно це… бэрилэгдөө һэн. Э… лини, Франциин, … маниин хамта дээ… бэрилэн гаргаһан… адли болоно.

Һүүлэй 6 жэл… гагдамал түмэр-б… гаргадаг промышл… нээр бии болгогдо… миллион кубометр… тон гаргагдана.

II. Үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ

Үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүдые бүтээн **гаргадаг промышленностиин бүхы һалбаринуудай продукци 20 жэл соо 5 дахин ехэдхэгдэхээр** хараалагдана. Ажаһуудал гоёодог, хүн зоной культурна эрилтэ хангадаг хэрэгсэлнүүд үлэмжэ ехээр бүтээгдэн гаргагдаха байха гэжэ онсолон тэмдэглээ. Жэшээнь, часы, велосипед, оёдолой машина, фотоаппарат, радиоприёмник, холодильник, юумэ угаадаг машина болон бусад зүйлнүүд олоор бүтээгдэхэ юм.

Бүд нэхэн гаргалга 3 дахин ехэ болохо. Жэлдээ 20—22 миллиард дүрбэлжэн метр бүд нэхэгдэхэ, 1 миллиард паар гутал оёгдохо хараатай.

Бүри түрүүшын 10 жэлэй туршада совет хүнүүд шухала хэрэгтэй элдэб эдлэл хэрэгсэлнүүдээрээ хангагдаха. **10 жэл соо совет хүнүүд мяха 2,5 дахин, һү, һүнэй зүйл 2 дахин, малай тоһо 1,5 дахин, үндэгэ 2,2 дахин, үрэ жэмэс болон бусад зүйлнүүдые 5 дахин ехээр хэрэглэдэг болохоор** хараалагдана.

Арбан жэлэй турша дотор гэр байра дутахаяа болихо зэргэтэй. **Хоёрдохи арбан жэлэй эсэстэ гэр бүлэ бүхэн ами аминдаа, һайн гэгшын байраар (квартираар) хангагдаха** болоно.

Хорин жэлэй удаа бүхы совет арад эдлэл хэрэглэлэй, оюун бэлигэй баялигые элбэг дэлбэгээр ашагладаг болохо. **«Хүн бүхэндэ шадаха юумыень хүүлхэ, хүн бүхэндэ хэрэгтэй юумыень үгэхэ»** гэһэн коммунис ёһо гурим бэелүүлхэ үе сагта туласа ерээд байхабди.

АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЭ — АМЖАЛТЫН ТҮЛХЮУР

Үйлэдбэреэ коммунис далайсатайгаар хүгжөөхэ хэрэгтэ ажалай бүтээсын шиидхэхы удха шанартай байһые тодо һонороор мэдэхэ зэргэтэйбди. 1962—1980 онуудта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар национальна доходнай 90 процент нэмэхэ түсэбтэй.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ гээшэ национальна доходоо арьбадхаха, промышленна ба хүдөө ажахын продукци бүри ехээр бүтээдэг болохо шухала нүхэсэл мүн. Манай орон доторхи ажаүйлэдбэридэ мүнөө 80 гаран миллион хүн хүдэлдэг. 1980 ондо бэелүүлэгдэхээр хараалагдаһан хэмжээ-ябуулганууды дүүргэхын тула 400 миллион хүн (ажалай бүтээсын мүнөөнэйнь хэмжээе хараадуулбал) хэрэгтэй болохо байгаа.

Зүгөөр шэнэ техникэ, технологи нэбтэрүүлэн ашаглаһанай, ажал үйлэдбэреэ бүри һайнаар эмхидхэһэнэй, СССР-эй хүдэлмэришэдэй техническэ эрдэм мэргэжэлэй улам дээшэлһэнэй ашаар ажалай бүтээсэ бүри түргэн ургаха. 1961 оной ажалай бүтээсые 1955 онойхитой сасуулбал, промышленностьда 44 процентээр нэмээ.

Түрүүшын 10 жэлэй турша соо промышленностьдахи ажалай бүтээсэ хоёр дахин ехэ болохо, тиихэдэ 20 жэлэй турша соо 4—4,5 дахин ургаха байна.

ҮЙЛЭДБЭРЕЭ АВТОМАДААР ЗЭБСЭГЛЭЛГЭ

Эрдэм, техникэ хүгжөөн дэбжээхэ, хүдэлмэришэдэй техническэ эрдэм дээшэлүүлхэ, ажалай эмхидхэлые улам нарижуулан һайжаруулха гээшэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ гол арга нүхэсэл мүн. Ажал үйлэдбэреэ техникээр зэбсэгжүүлхэ хэрэг ямараар эрхилэгдэхэб гэхэдэ, промышленность, хүдөө ажахы, барилга болон транспортын хүдэлмэриие үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулха, автомадаар зэбсэгжүүлхэ, үйлэдбэридөө хими хэрэглэхэ, электрын элшэ хүсэ нэбтэрүүлэн түхээхэ, предприятинуудые тусхай мэргэжэлтэйгээр хүгжөөхэ ба хамжуулан хүдэлгэхэ, эрдэм болон техникэ хүгжөөхэ шухала.

Электрификаци дэлгэрүүлһэнэй ашаар автоматика, радиотехникэ, электронико, кибернетика хүгжэн һалбарха, үйлэдбэриин техническэ талые улам нарижуулан һайжаруулха, бүри һайн хэрэгсэлнүүд бии болгогдохо юм гэжэ нүхэр Н. С. Хрущев КПСС-эй XXII съезд дээрэ хэһэн тоосоото элидхэл соогоо хэлээ һэн. Замбуулин түби соогуур ниидэдэг онгосонууд, ракетэнүүд ба хэмэл одод хадаа үргэлжэ дээрээ автомадаар зэбсэгжэһэн машинануудай бии болоһые гэршэлхэ толотомо жэшээ болоно. Ракетнэ техникын, атомно промышленностиин талаар хэгдэһэн гайхамшагта ехэ нээлтэнүүд, захагүй замбуулиниие хүнэй мэдэлдэ оруулхын тула хэглэжэ байгаа шэнжэлгэнүүд промышленностиие хүгжөөхэ хэрэгтэ революционно удха шанартай, гүн гүнзэгы нүлөө үзүүлээ.

Атомой хүсэ шэнжэлэн хэрэглэжэ эхилхэтэй хамта автомадуунай машина, техникэ хэрэглэнгүй хүгжэхэ арга боломжотой болоо. Ажал үйлэдбэриин эмхидхэл ба технологиие саг үргэлжэ һайжаруулха гээшэ коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха шухала арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно.

Манай СССР шухала хэрэгтэй түүхэй эд, бусад материалнуудые байгаалиингаа баялиг сооһоо уудалан абаха, үйлэдбэрилгынгөө хүсые хүгжөөхэ барагдашагүй ехэ арга боломжотой орон юм. Гэхэтэй хамта, Бурядаймнай республика байгаалиин баялигаар баһал айхабтар баян юм.

ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ТАРЯАШАДАЙ КУЛЬТУРА БОЛБОСОРОЛ ТУХАЙ

Хүдэлмэришэд, таряашадай эрдэм болон техникэ шудалалгые һайнаар эмхидхэжэ, интеллигенциин хэм туханда… шэ коммунизмын… но-техническэ ү… байгуулха шухала… сэлнүүдэй нэгэн б… дай ажахын бүхы… **нуудта техникын а… гэноөр дэлгэрхэ… рилгын хүсэн б… наукын хүгжэхэдэ, гэшүүн бүхэн онь… эрдэм мэргэжэл… ушартай болоно.**

Манай парти э… ехэ анхарал, орол… даг. **Зүбхэн долоо… ша соо СССР-эй … хын бүхы һалбар… дэлхэ 12 миллион… тэд бэлдэгдэхэ юм.**

Хорин жэлэй т… вет хүнүүдэй аж… дараалан инженер… гүүдэй ажалтай … мүн хүдөө ажахы… мэри промышлени… аллирхуу болохо… **долой ажал бар … хоёрой хооронд… усадхагдаха, хото… рой болбосон аж… илгаа мүн лэ үгы… ха.**

Совет хүнүүд … яашагүй хүсэжэ… хо юм. Хоёр янз… зөөрие хүгжөөн… нэгэ янзын ком… болгохо, тиигэһэн… коммунис ёһоной… рилсаанууд дэлг… ха байна.

Коммунизмын … техническэ үндэһ… гуулха гээшэ … гол зорилго, КП… ральна гол хараа… но. Совет арад м… Программые өөһ… рилго мүн гэжэ… коммунис байгу… һалбаринуудта … жалтануудые түй…

Д. Ж…
эконом…

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха гээшэ экономическа, социальна, культурна бүхы зорилгонуудай гол хубинь болоно, манай Эхэ ороной дотоодыншье, гадаадыншье эрхэ байдал энээниие байгуулха эрилтэ табижа байна

КПСС-эй Программа тухай Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлһээ.

Уран зураашан Н. Голованов

роо хү-
про-
элбэг
юхо та-
эй XXII
ажа-
лшадай
тар ехэ
ые табиһан бай-
ураа колхоз, сов-
материально-техни-
э һуури бэхи-
социалис зөөридэ
наринаар хандаха
шаа съездын шиид-
дотор мүн лэ горь-
рал хандуулагда-

тума колхоз, сов-
элдэб түхэлэй онь-
анууудаар зэбсэг-
жа байна. Зүгөөр
хозуудай техничес-
хүгжэхэ зам, ма-
хэрэглэжэ, ажа-
эсые дээшэлүүл-
имагтал оньһото
эн ёһоор хандаха,
заабаряарнь ашаг-
ээ нилээд лэ дул-
гэтэй.

ымнай түрүү оло-
аторнууд автома-
втор болон хүдөө
ад техникые үни
оо шадамар бэр-
жа, үльгэр жэшээ
Олонхи колхоз,
хүдөө ажахын
ые техническэ заа-
р ашагладаг, һай-
алдаг, тэдээндээ
р хандадаг байна.
та оньһото техни-
бусаар хандадаг,
хайша хэрэгээр
баримтанууд али
нэ. Тиигэжэ үнэтэй
икэ сагһаа урид
аһабарида ородог,
ри зөөшэ гарга-
байха юм.

олгон Яруунын ай-
уззэбди. Эндэхи
оз, совхозууд ажа-
һэн зөөри болохо
техникээ һалаар
уримтайгаар ашаг-
и хадагалха хэрэг
гөөр эрхилдэг.
ойһоонь сэбэрлэн-
рхиһон, жэбэ жон-
һэн, үгышье һаа
агаад хаяглашаһан
д, комбайнууд,
эндэ тэндэ орбойл-
эг. Тусгаарлан хэ-
комсомольский» сов-
эгшэ жэлэй һүү-
баримта элирхэй-
трактор, тракторай
о-шэнэхэн «СУ-24»
сеялкэ задархай
Силос хуряадаг
механизаторнууд
йно тросоор шаг-
ргашалуулан шэ-
аа, раамынь хуха
ад, колесонуудынь
аад, талын дунда
н байгаа. Тиихэдэ
Г-2» гэжэ подбор-
нда булагдашан-
юм. Гүрэнэй тех-
алтын инспекциин
тушаа нэгэнтэ бэшэ
е һаань, тус сов-
бэрилэгшэд, тус-
бэл, директор нү-
ев, главна инженер
еев хэмжээ абаха
е һанамжалаагүй

ЛУУН ӨРӨӨ...

библиотекын сон-
электрын ялагар
һон болотор то-
жалшад сүлөө
э сугларжа, лек-
хөөрөө шагна-
газетэ болон
ые уншадаг,
уратайшуул ту-

тые даагша Га-
нова тэндэ оро-
гша бүхэниие ха-
угтажа, тэдэнэй
асуудалда гүй-
үгэдэг юм.
фермын агитатор-
Е. Бутуханова,
бнова, В. Ванда-
д хонишодой дун-
С-эй Программа,
Центральна Ко-
вет ороной бүхы
а хандаһан Хан-
й хөөрэлдөөнүү-
нэ.
ганса энээгээр
аарланагүй, һун-
ажал болон ажа
понирходог, ойл-
асуудалнуудта
харюу үгэдэг гү-

почтальон нүхэр
ева айл бүхэндэ
налнуудые та-
хамта, һунгагша-
ла ябуулагдадаг
кын хүдэлмэридэ
эр хабаададаг.
Сэлэнгын совхо-
фермын агита-
халуун үгөөрөө
шэнэ амжалта-
ргүүлнэ.

Д. Мункуев.

ТРАКТОР, МАШИНА ЭБДЭГШЭД ХУУЛИИН ЁҺООР ХАРЮУСАГ

Техникээ нарин нягтаар ашаглаха, хадагалха

һууһаар. Техникэдэ эзэн бусаар хандаһан энэ ушар тушаа, мүн гэмтэ нюурнуудые элирүүлхэ талаар мүрдэлгэ прокуратурын зүгһөө хэгдэжэ байнхай.

Яруунын аймагай «Дружба» колхозой трактористнууд Алсаков, Дронин гэгшэд техникэдэ харюусалгагүйгөөр хандажа, «ДТ-14», «КДП-35» гэжэ тракторнуудые эбдэһэн, хэндэшье хэрэггүй болгоһон байна. Жэшээнь, тракторист Алсаков даажа ябаһан «ДТ-14» тракторайнгаа блок тэһэ хүргэжэрхиһэн байгаа. Тиимэ ехэ гэмтэ ябадал хээд байхадань, колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Козлов) гэмтэ нюурые ямаршье харюусалгада хабаадуулаагүй, эбдэрһэн тракторые өөртэнь заһуулха гү, али үнэ сэнгынь болхоохо гэжэ бодомжолоогүй. Харин колхозой хамтын гарза, юрэ бусын хохидол болоо гэжэ тоолоод, һүүлээрнь тэрэ тракторaa бултынь задалжа хаяһан байна.

Советскэ районой Иволгын совхозой 1-дэхи отделениин тракторист Жапов гэгшэ 1961 оной декабриин 30-да «МТЗ-5» тракторые һогтуугаар жолоодожо ябатараа, столб мүргүүлжэ трактораа эбдэһэн юм. Гэмтэ ябадал хэһэн, ажахыдаа хохидол үзүүлһэн Жапов уголовно харюусалгада хабаадуулагдаха болоо. Кяхтын аймагай Ленинэй, Куйбышевай нэрэмжэтэ, «Родина» колхозуудта техникэ ашаглаха, хадагалха гуримай бүдүүлигээр хазагайруулагдадаг байһаниинь элирүүлэгдэһэн юм. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Хуяштуй гэжэ нютагта хээрэ талын дунда «С-6» гэжэ 2 комбайн таряа хуряалгын дүүрэхэдэ орхигдоһоор лэ тэндээ байдаг. Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозойхид «ДТ-54» трактор задалаад, юуншье бэшэ болгоо. Кяхтын аймагай нэгэшье ажахыда машина, зэбсэгээ хадагалха хушалтатай тусхай байра байхагүй.

Техникэдээ эзэн бусаар хандадаг, тэрэнээ хайша хэрэгээр хадагалдаг, ашагладаг баримтанууд Бичурын Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо, Бичурын болон Дэрээнэй совхозуудта элирүүлэгдэһэн байна.

Республикын ажахынуудта машина, техникээ муугаар ашагладаг, хадагалдаг, тэдээндэ эзэн бусаар, һалаар хандадаг байһанай шалтагааниинь «Сельхозтехника» нэгэдэлэй гүрэнэй техническэ хиналтын инспекциин хүдэлмэреэ һулаар табиһанһаа, ёһотой хинамжа, шалгалта хэдэггүй дээрэһээнь болоно гэжэ тэмдэглэлтэй. Тодорхойлон хэлэхэдэ, гүрэнэй техническэ хиналтын инспектор нүхэр Рябов Яруунын аймагта машина, зэбсэгэй тон муугаар ашаглагдадаг, хадагалагдадаг байн гэтэр ямаршье хэмжээ абаагүй, гэмтэ нюурнуудые хуулиин ёһоор харюусуулха тушаа оролдоогүй. Гүрэнэй техническэ хиналтын инспекторнүүд өөһэдынгөө хуулита эрхэ, уялгануудаа гүйсэд дүүрэн хэрэглэнэгүй, албан хэрэгтээ һанаа амарханаар хандана гэхэдэ алдуу болохогүй.

Хүдөө ажахын техникые эзэн бусаар, хайша хэрэгээр ашаглаха ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ гээшэ шухалын шухала хэрэг мүн. Энэ талаар «Хүдөө ажахын техникые хайша хэрэгээр, эзэн бусаар ашаглаһанай гү, али хадагалһанай түлөө уголовно харюусалгада хабаадуулха тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1961 оной декабриин 29-дэ абаһан Указ гүнзэгы удха шанартай. Хүдөө ажахын техникэдэ һалаар хандадаг, эбдэдэг, тэрэниие эзэн бусаар ашагладаг хүнүүдые хуулиин ёһоор хатуу шангаар гэмнэхэ, хэһэн гэмынь амасуулха гээшэ мүнөө үеын эрхэ байдалда зайлашагүй шухала хэрэг болоно.

Сэхынь хэлэхэдэ, техникэдэ зорюута һалаар хандаха гээшэ колхоз, совхозуудай үндэһэн зөөридэ хуули бусаар гар хүрэһэнтэй тон адли ха юм. Совет арадай үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулжа байһан үедэ машина, зэбсэг, оньһото техникэдэ хайша хэрэгээр, һалан бузагайгаар хандаха ябадал яашье зохихогүй харша зүйл болоно. Тиимэһээ техникые дүүрэн хүсэн соонь ашаглаха гэхэдэ һаад хэгшэд, тэрэниие эбдэгшэд, энэ Указай ёһоор эрид шангаар хэһээгдэхэ, ажахыда тэдэнэй гэмээр хүргэһэн хохидол имагтал өөһэдынь зөөреэр һэргээн бодхоогдохо зэргэтэй.

Нютагуудтахи советскэ, профсоюзна органууд, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд машина, техникэдэ эзэн бусаар хандагшадтай эбсэшэгүй шангаар тэмсэхэ, тэдээндэ тэсэшэгүй эрхэ байдал байгуулха уялгатай. Техникые зүбөөр ашаглахын, һайнаар хадагалхын түлөө олониитын шалгалта үргэнөөр эмхидхэжэ, арадай үндэһэн зөөридэ хуули бусаар хандаха ябадалые эрид зайсуулха гээшэ шухалын шухала зорилго болоно. Машина, техникые гүйсэд һайнаар, гамтай наринаар ашаглаад, хадагалаад байбал, хүдөө ажахые улам саашадань хүгжөөхэ, тэрээнһээ абтадаг продуктнуудые бүри элбэгжүүлхэ зорилго амжалтатайгаар шиидхэгдэхэ байна.

Б. ЦЫДЕНЖАПОВ,
Бурядай АССР-эй прокурор, юстициин ахалагша советник.

ЗЭДЭДЭ

ТҮРҮҮ ҺААЛИШАД

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Булагай гүүртын һаалишад һү һаалгаар артель соогоо түрүүлнэ. Эндэхид долоон жэлэй 4-дэхи жэлдэ үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха уялга абанхай.

Абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула гүүртын һаалишад үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллана. Һаалишан А. М. Гонтова январь һарада үнеэн бүриһөө 169 литр һү һаагаа, мүн һаалишад В. Иванова, В. Шарина гэгшэд һайн амжалтатай.

Колхозой партком болон правлени энэ гүүртэдэ дамжуулгын Улаан туг барюулаад, мүнгэн шан үгөө.

ЭРХИМ ПРОПАГАНДИСТ

Борьёогой совхоздо эмхидхэгдэһэн политическэ гэгээрэлэй кабинедые А. М. Алексеев һайн дураараа даадаг юм. Энэ кабинет мүнөө үедэ СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэл үргэнөөр ябуулжа эхилээ.

А. М. Алексеев кабинедэй ажалые эмхидхэхэһээ гадна, өөрөө һонирхолтой лекцинүүдые уншадаг юм. Тэрэнэй уншаһан «КПСС-эй XXII съездын түүхэтэ удха шанар», «Коммунизм гээшэ партиин болон арадай агуу ехэ зорилго» гэхэ мэтэ лекцинүүд шагнагшадые һонирхуулна.

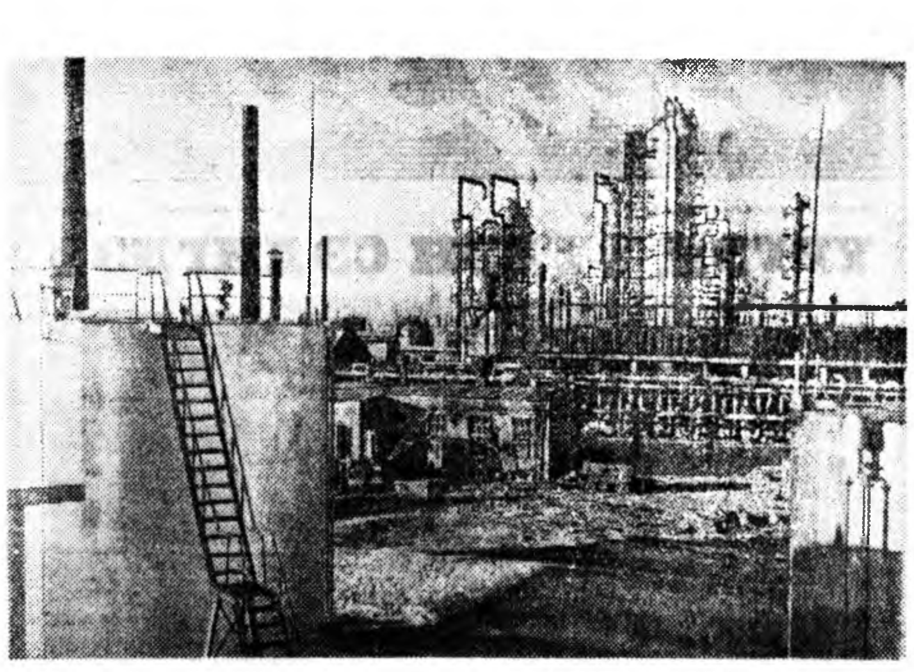
Һаяхан политическэ гэгээрэлэй кабинет соо үнгэргэгдэһэн агитаторнуудай семинар дээрэ А. М. Алексеев өөрынгөө дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгөө.

650 ТҮХЭРИГЭЙ АНГАЙ АРҺАН

Залуу ангуушан Данзан Бальчинов аймаг соогоо алдаршанхай. Мүнөө жэлэй саһа ехэтэй үбэл тэрэниие баярлуулаа. Залуу ангуушан түсэбөө 2,5 дахин үлүүлжэ, гүрэндэ 650 түхэригэй «зөөлэн алта» тушаагаа.

Данзан Бальчинов 10 булга, 110 хэрмэ, 8 һолонго барьяа.

Б. Чагдуров.

Нефть шанаржуулан гаргадаг Омско завод түрүүшын продукци үгэжэ эхилбэ. 30 гаран янзын нефтепродуктнууд оронаймнай элдэб районуудта эндэһээ эльгээгдэдэг. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: АВТ гэдэг шэнэ түхеэрэлгэ.
ТАСС-эй фотохронико.

МАНАЙ ПОЧТО

Январь, февралиин 20 үдэр соо 600 гаран бэшэг манай редакцида оробо. Олонхидынь газетымнай хуудаһанда толилогдоһон байна. СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтатай дашарамдуулан олон бэшэгүүд орожол байнхай.

Гадна колхоз, совхозуудай түрүүшүүл, тэдэнэй дүй дүршэл болон амжалтануудые тодорхойлон харуулһан, мүн дутуу дундануудыень шүүмжэлһэн бэшэгүүдшье бии.

Хориһоо нүхэр **С. ЦЫБИКОВ** иигэжэ мэдээсэнэ:

— Чесанын совхозой 4-дэхи фермын Намжил Гылыковэй хүтэлбэрилдэг ажахын тоосоондо ороһон хонишодой бригада болохоёо байгаа һунгалтын үдэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахые эрмэлзэнэ. Тэдэнэр 1050 эхэ хонидһоо лаб тэды тооной хурьга абаха зорилготой.

Яруунын «Коммунизм» колхоздо шэнэ түл абалгын һайнаар үнгэргэгдэжэ байһан тухай нүхэр **Ц. ЦЫДЕНЖАПОВА** бэшэнэ.

Эндэ 5270 эхэ хонидһоо мүнөө үедэ 2000 гаран хурьгад абтаад, кошарно-базова аргаар түлжүүлэгдэнэ. Түрүү хонишод Доржима Бадариева болон Дашиханда Самандуева гэгшэдэй даадаг отаруудта тус бүхэндэнь 440 — эхэ хонидһоо 300 гаран хурьгад абтаад, нэгэшье толгой хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна.

Нүхэр **Г. ТУГУТОВ** Закаменай Хамни тосхондо найман жэлэй һургуули колхознигуудай хүсөөр баригдаад, ууралай хүсөөр дулаасуулагдаха түхеэрэлгын хэрэгсэл үгы дээрэһээ ашаглалгада үгтэнэгүй гэжэ шүүмжэлнэ. Энэ бэшэгтэ харюусан, Бурядай АССР-эй гэгээрэлэй министерство хэрэгтэй радиаторнуудыень үгэһэн байна. Бусад дутуу хэрэгсэлнүүдынь 1962 ондо үгтэхөөр хараалагдаа.

Байгша оной мартын 5-да зарлагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй Пленумтэй, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын бэлэдхэлтэй дашарамдуулан ажалшадай дунда ажалай шэнэ эдэбхи үүсхэл дэлгэрнэ. Эдэ бүхы асуудалнуудта манай хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд, бүхы уншагшад анхаралаа хандуулха зэргэтэй. Гадна хабарай тарилгын бэлэдхэл, түл абалга хэр зэргэ ябуулагдажа байнаб, мүн ажал хүдэлмэридэ һаад татадаг албан хойрог ябадалнууд, хуушанай хорото үлэгдэлнүүд, колхоз, совхозуудай эд зөөридэ гараа хүрэгшэд болон бусад дутагдалнууд тухай эли тодоор бэшэхыетнай хүлеэнэбди.

Комсомол басаган Надежда Якупова һаяхан техническэ училищи дүүргээд, «Победа» гэжэ Улан-Удын оёдолой комбинадта хүдэлхэ зуураа, олониитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Үдэр бүри хамта хүдэлдэг нүхэдтөө шэнэ газетэ, журналнуудые уншан, һүүлшын һонинуудые дуулгадаг юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: цехын агитатор Надежда Якупова бүхы һунгагшадта КПСС-эй ЦК-гэй хандаһан Хандалга ун... байна.
А. МАНТАЕВАЙ фото.

ОЛОНИИТЫН ХҮСӨӨР

АРАДАЙ ФИЛАРМОНИ

БУХАРА, февралиин 19. (ТАСС). Бухарын хүн зон тематическа концертнүүдые хододоо хаража байха аргатай болоо. Ушарынь Узбекистандахи хоёрдохи арадай филармони эндэ нээгдэхэнь. Нютагай хүгжэмэй училищиин, областиин арадай зохёолой байшангай коллективүүд олониитын уялга дүүргэн, энэ филармонидо хүдэлдэг байха юм. Хоор, симфоническа, арадай хүгжэмшэдэй болон баянистнуудай оркестр болон солистнууд филармониин хүдэлмэридэ хабаадалсаха.

Классигуудай, мүнөө үеын композиторнуудай зохёолнуудтай, арадай зохёолтой хүгжэмдэ дурлагшадые наадагшадай шэнэ коллектив танилсуулха байна.

ИНСТИТУДТАХИ ҺУРГУУЛИ

ПРЖЕВАЛЬСК, февралиин 19. (ТАСС). Педагогическа институдта хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшэндөө һурадаг һургуули нээгдэв. Энэ һургуулида студентнүүд ниитын уялга дүүргэн багшалдаг юм. Ашаанай автобазын жолоошон И. Ибрагимов, оёдолой фабрикын хүдэлмэришэн М. Мавлянова, барилга-хабсаралгын управлениин штукатур В. Эггерт болон бусад эндэ һурадаг.

Литературна факультедэй студент А. Сергеев һургуулиие даана. Аха курсын студентнүүд эндэ ном заадаг юм.

ЗАЛУУШУУЛАЙ ТЕАТР

ЕРЕВАН, февралиин 19. (ТАСС). Олониитын хабаадалгатайгаар хүдэлдэг Армениин залуушуулай түрүүшын театр эндэ нээгдээ. Режиссернууд болон табигшадаар Г. Сундукянай нэрэмжэтэ академическэ драматическа театрын главна режиссер, республикын арадай артист Аджемян, Армянай ССР-эй арадай артист Вартанян, искусствын габьяата ажал-ябуулагша Овсепян болон бусад эндэ хүдэлмэрилнэ. Уран һайханай-театральна институдай аха курснуудай студентнүүд театрта артистнуудаар хүдэлдэг.

САНИТАРНА ЭРДЭМДЭ ҺУРАХА ХҮДӨӨГЭЙ ҺУРГУУЛИ

ТОРМА. (Эстониин ССР), февралиин 19. (ТАСС). Санитарна эрдэмдэ һураха арадай һургуули Торма тосхондо нээгдээ. Энэ хадаа олониитын хабаадалгатайгаар хүдэлдэг Эстонидохи түрүүшын иимэ һургуули болоно. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ, «Суур Октообер», «Кунгла» гэжэ хүдөө ажахын артельнүүдэй гэшүүд, «Торма» болон бусад совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд һурагшадайнь дунда бии.

Һургуулиие совет хүтэлбэрилдэг. Нютагай больницые даагша врач М. Хольм энэ соведэй түрүүлэгшэ юм. Нютагай больницын хүдэлмэрилэгшэд эндэ багшалдаг байна.

АРАДАЙ ЗОХЁОЛОЙ БАЙШАН

ДЖЕЗКАЗГАН, февралиин 19. (ТАСС). Арадай зохёолой байшан эндэ нээгдээ. Тус байшан олониитын хабаадалгатайгаар хүдэлдэг. Барилгашадай Культурын байшангай директор И. Москалец энэ байшангые толгойлдог. Крестовский гэжэ тосхоной клубые даагша И. Рукавишникова клубай хүдэлмэриин талаар методическа заабари үгэдэг байна. Металлургнуудай Культурын ордоной уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ хатар наадалгые хүтэлбэрилхэ уялга өөртөө даажа абаа, инженер Ю. А. Васильев драмкружогые хүтэлбэрилнэ.

ПЕНСИОНЕРНҮҮДЭЙ БАЙРАНУУДТА БИБЛИОТЕКЭНҮҮД НЭЭГДЭНЭ

БАЛАШОВ. (Саратовай область), февралиин 19. (ТАСС) Красноармейскэ үйлсэдэхи 15-дахи номерой гэр хажуугаархи гэрнүүдһээ юугээрээшье илгаагүй юм. Зүгөөр тэрэнэй үүдэн дээрэ: «Библиотека» гэһэн гаршаг үлгөөтэй байдаг. Пенсионер С. Добрынин центральна библиотекын филиалые өөрынгөө гэртэ нээһэн байха юм. Энэ библиотекэдэ дүшэ гаран хүн ородог.

Олониитын хабаадалгатайгаар хамта дээрээ найман библиотекэ город соо бии.

ХОНИШОДОЙ ҺУРГУУЛИДА

МАХАЧКАЛА, февралиин 20. (ТАСС). Дагестанай «Червленные буруны» гэдэг үүлтэртэ хонидой совхозой ахалагша хонишон, КПСС-эй XXII съездын делегат Дильмамбет Максутов эрхим ажалаараа шалгардаг. Энэ суута хонишон коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн бригадые даажа ябадаг. Эрхим үүлтэрэй 667 түлгын тус бүриһөө 9,1 килограмм нарин нооһо энэ бригадынхид абаһан байна.

Ажалаараа шалгарһан энэ бригадада түрүү дүй дүршэлэй республиканска һургуули бии болгогдоо. Тэндэ 100 гаран хонишод һуралсаха юм.

„НЭРЭЭ ХУХАРАНХААР, ЯҺАА ХУХАРА“

Худалша, хобуушa гү, али хулгайша, мэхэшэ хүндэ, албан хойрог, архиншан, хаарташан ба эдилгэшэн, хонжоошон гэхэ мэтын элдэб аараг ябадалтанда бурят арад хэр уганһаа айхабтар дурагүй, шоо үзэдэг, шобто харадаг байһан. Тиимэл ушарһаа «Нэрээ хухаранхаар, яһаа хухара» гэһэн гүн гүнзэгы удхатай, оньһон сэсэн захяа эртэ буурал сагта эхи абаад, олон үеые дамжиһаар ерэһэн домогтой. Тиихэдээ энэмнай нилээд үниһөө хойшо баяд, ноёдой, бөө болон ламанарай хуурахa, хонжохын тулада юушье хэхэһээ тунхаридаггүй муу муухай ёһо гуримтай, тэрэнэй үлэгдэлнүүдтэй тэмсэһээр шэнэ үе сагта хүрэжэ ерээд, коммунис ёһо заншалай хуули журамда уг удхаараа оролсонхой.

Энэ захяа манай газетын нэгэ булангай гаршаг боложо, хуушан байдалай хорото үлэгдэлнүүдтэй тэмсэлдэ хэрэглэгдэжэ үргэлжэлхэнь.

***

ХУДАЛШАН — ЭТИГЭЛГҮЙ, МЭХЭШЭН — НҮХЭРГҮЙ

Худалаар хэлэхэ, хүниие мэхэлхэ гээшэ хара хубиингаа ашаг туһые бододог, үмсын шунахай үзэл бодолһоо уг үндэһэтэй байһан байгаа. Иимэ ааша капитализмын үедэ илангаяа ехээр дэлгэрһэн юм.

Гансашье бурят бэшэ, мүн газар газарай ажалша зон худалаар хэлэхэ, мэхэлхэ гээшые тон таарахагүй, гэмтэ ябадалда тоолодог, тиигээд «Худалаар хэлэжэ холо харайхагүйш». «Мэхэшэн — нүхэргүй, худалшан—этигэлгүй» гэхэ мэтээр олон янзын оньһон, хошон, хараал үгэнүүдые зохёодог байһаниинь арадуудай аман зохёолһоо харагдана.

Худал мэхэ хоёр хомхолзохы бодолто мүлжэгшэ ангиин ашаг туһада зорюулагдадаг байгаа. Тэрээнгүйгөөр —үнэн сэхээр бусадай юумые буляан үбэршэлжэ, хонжожо, таһа дүүрэжэ эдихын аргагүй ха юм.

Үнихэн үнгэрһэн сагай нэгэ ушарые баримта болгон дурдая. Хориин тайшаа байһан Дэмбилэй Ринчиндоржо гэдэг нэрэ ямбын хойноһоо шунажа зоной мүнгэ үбэршэлэн үреэд, тэрэнээ нюуха далдалхын тула дүүмээ галдаһан, балшыса баригдажа гэм зэмэ амасаһаниинь мэдээтэй. Иимэ хомхой ноёд, хобдог баяшуул, мэхэшэ ламанар, тэдэнэй һүүдэр, дахуул боложо ябадаг зарим зольбо зайгуулнууд урдань олон байһан.

Эдэнэй дундаһаа «ута гартайшуулынь» харгы, хүүргын барилгада, зүһэн бүриин татабарида, ямар нэгэн хэрэгээр иишэ тиишээ ошожо үргэл мүргэл хэхын, дасан дуган барюулхын тулада гэхэ мэтээр элдэб эсын гаргаша дурдаад, ажалша зоной һүүлшынь мүнгэ һуга шобто татажа, тэрэнэй ехэнхиие өөһэдын олзо болгодог байһаниинь элдэб документнүүдһээ элирэнхэй. Тэдэндэ ажалша зон айхабтар ехээр зэбүүрхэдэг, иимэ ябадалаар бү ябаарайгты гэжэ үри бэенэртээ захидаг байгаа.

Совет засагай жэлнүүдтэ хамтын ажал, социалис байдалай ашаар, ажахы болон соёл культурын хүгжэхэтэй хамта хүн зоной ухаан сэдьхэл болбосоролсоод, худалшан, мэхэшэнэй орохо шэбээлхэ нүхэ һүбэ үгы боложо байнхай. Тиигэбэшье хуушан, муу заншалай харша нүлөөнһөө хүсэд хагасаадүй зарим нэгэн эндэ тэндэ үшөөл бии байһаар.

Түсэб уялгаяа дүүргэһэн хэбэртэй боложо магтаал, шагналда хүртэхын баханда ороод, худал мэдээ хүргэһэн гү, али гүрэндэ худалдагдаха тоһо, үндэгэ болон бусад продуктнуудые гүрэнэй магазинһаа гү, али ондоо аймагай ажахынуудһаа худалдан абажа тушааһан (нэгэ хармаанһаань абажа нүгөөдэ руунь хэһэн гэхэ гү, али гүрэнөө мэхэлһэн) ушарнууд һаяшаг болотор гарадаг байһаниинь элитэ.

Мүн ондоошье янзаар мэхэлхэ ябадал үшөөл усадхагдаагүй. Тоо хэмжээень худалаар ехэ болгохын тула һааһан һүндөө уһа холиһон ушар Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой центртэхи гүүртэдэ үнгэрэгшэ жэл үзэглэһэн юм.

Энээнһээ гадна худал документ зохёожо гү, али хууралга мэхэлэлгэ хэжэ, колхоз болон совхозой, мүн ондоошье үйлэдбэри ба эмхи зурганай зөөриие хубиингаа хэрэгтэ зорюулжархиһан баримтанууд баһал бии байха.

Эндэ тэндэ ажаллажа байнам гээд гү, али бэем үлбэр гэжэ дэгэд хэлээд, хамтын хүдэлмэридэ хабаадангүй,—хүнгэн мүрэй олзо бэдэрэн зайгуулдадаг зариман хаа-яа баһал ушарна. Жэшээлхэдэ, Яруунын Маарагта нютагай Рабданай Цыбыкжап гэгшэ элдэбын шалтагаан дурдаад юушье хэнгүй, гэнэн хонгор хүнүүдые зада мэхэлдэг юм. Барометр хэрэглэжэ бороогой орохые тодорхойлоод, хура оруулха уншалга хэбэб гэжэ аашалдаг, антекэһээ элдэб эмүүдые абажа, үбшэн үлбэр хүниие өөрын аргаар эмшэлбэ гэшэб гээд мэхэлдэгынь үнинэй мэдээжэ болонхой.

Хуушан заншал, байдалай хорото үлэгдэлнүүдые хоггүйгөөр хамажа хаяхын түлөө тэмсэлдэ засагай зургаанууд, ниитын эмхинүүдһээ гадна, бүхы зон эдэбхитэйгээр хабаадаха; «намһаал саагуур» гээд ябангүй, эрид шууд элиһэлсэхэ, нюур сахингүй шүүмжэлхэ, шухала болоһон ушартань зохихо хэмжээ абхуулха гэжэ оролдохо уялгатай. Юуб гэхэдэ, арюун һайхан сэдьхэлтэй, сэхэ сэбэр ябадалтай — алишье талаараа болбосоронгы, тэгшэ бэрхэ хүнүүд лэ коммунис общество дотор ажаһууха ёһотой ха юм.

Мүнөө сагай эрилтын гэхэ гү, али коммунизм байгуулагшын сахиха журам заншалай ёһоор хадаа хүн бүхэн «ҮНЭН СЭХЭ ЯБАДАЛТАЙ, ҺАЙН ҺАЙХАН ЗАНШАЛТАЙ БАЙХА, ОЛОНИИТЫН ХЭРЭГТЭ, ӨӨРЫНГӨӨ АЖАБАЙДАЛДА ЗАЛАН, ДАРУУ ЗАНТАЙ БАЙХА» зэргэтэй. (КПСС-эй Программаһаа).

Манай дээдын засаг захиргаанай гаргаһан хуули зарлигай ёһоор хадаа нюдэ бүрлүүлхэ худал мэдээ хүргэжэ гүрэнөө, арадаа мэхэлһэн, элдэб хуурмаг аргаар ниитын зөөри үбэршэлһэн нюурнууд хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаха, зэмэ амасаха байна.

Тиимын тула худалшадта, мэхэшэдтэ эсэргүү тэмсэлнай зайлашагүй сахигдаха журам заншалай, уялгата гуримаар дүүргэгдэхэ хуули зарлшамай хэрэг болоно. **Р. Байкалов.**

Элдэб һонинууд

ҮРГЭН ҮҮДЭН СЭЛИГДЭЭ

МУХАРШЭБЭР. Эндэхи дунда һургуулиин һурагшад, багшанар, түрэлхид февралиин 10-най үглөөгүүрые удаан мартахагүй ёһотой. Энэ үдэр шэнэ һургуулиин үүдэн сэлигдээ.

Энээнтэй дашарамдуулан митинг болоо. Аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр С. Я. Варфоломеев, аймОНО-е даагша А. Я. Потапов, № 4 СМУ-гэй начальник А. П. Сметанников, һургуулиин директор Е. Т. Веретельников болон бусад үгэ хэлэхэдээ, зол жаргалтай эдир үхибүүдтэ һургуулидаа һайнаар һуража, парти, правительствын оролдолгодо харюу болгон эрхимээр һурахыень, журам, заршамтай байхыень хүсэбэд. Ашаглалгада оруулагдаһан шэнэ һургуули һуралсалай 13 таһалгатай, гадна библиотекэ, физкабинет, спортын зал, столово, бэеэ угааха душ эндэ бии.

Эдэ бүгэдын ашаар 23 класс нэгэ халаан соо заалгаха арга боломжотой болоо.

В. КОВАЛЕНКО.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һургуулиин шэнэ байшан.

Авторай фото.

Студентнэр хүдөө гараба

Республикымнай колхоз, совхозуудта мүнөө үедэ хонид хурьгалжа, халуун хаһа эхилэнхэй. Хонишодто туһалхаар, мүн дүй дүршэлтэйнь танилсахаар бүридэй хүдөө ажахын институдай ветеринарна факультедэй 1-дэхи курсын студентнэр хүдөө гараба. Эдэнэр Мухаршэбэрэй, Зэдын аймагуудай совхозуудта 35 хоногоор ошонхой. Ветеринарна факультедэй энэ курсда хамта дээрээ зуун хорин басагад, хүбүүд һуралсадаг юм.

Эдэ оюутанай дунда эрхимээр һуратшад олон. Партиин гэшүүн Володя Шергин—бултанай жэшээ абамаар бэрхээр һурадаг, журам һайнтай нүхэр юм. Энэ нүхэрнай Советскэ Армида гурбан жэл ябажа ерэһэн юм. Нүхэр Щергин зуугаад хүбүүд, басагадай ахалагшаар Зэдын аймагай совхозуудта ошобо.

Үнгэрэгшэ оной намар үргэн уужам Яруунада энэ нүхэрэй ударидалга доро ветеринарна факультедэй түрүүшын курсын оюутан эбтэй эетэйгээр ажаллажа, совхозой дирекци, парткомой магтаалда хүртэһэн юм. Мүнөө коммунист Володя Щергин курсын старостаар һунгагданхай.

Табадахи, зургаадахи бүлэгэй 16 студент Мухаршэбэрэй «Эрдэм» совхоз ошоо. Ахалагшань Анатолий Бурдинский.

Эдэнэртэй арбадахи класс суг дүүргэһэн Петр Матаров Борис Хамаганов хоёр бии. Петр Борис хоёр Жэмһэгэй дунда һургуули дүүргэхэтэйгээ сасуу классаараа нэгэ фермэ—360 толгой эбэртэ бодо малые даажа абаһан юм. Тиимэһээ тэдэнэртэ мүнөө совхоз дээрэ практика гарахадань тон хүнгэн байха.

Ветеринарна факультедэй түрүүшын курсын студентнэртэ тон һайнаар практикаяа гарахыень хүсэе.

Д. Цымденов.

ДУУМНИ

Д. БУДАЖАПОВ.

Булагай уһандал
тунгалаг сагаан сэдьхэлдэм,
Бурят нютагайм
эгэшэг аялганууд жэргэнэ.
Булгилан байһан
хододоо залуу зүрхэндэм,
Буурашагүй бэлиг,
дуунай охин эбхэрнэ.
Нарата замайм
морин үлзы хуурни,
Намшагта бодолойм
нашан ниидэлгые хүбшэлнэ
Наһанайм золой
һаран хүхы дуумни,
Нармай талынгаа
аялгатай ниилэн зэдэлнэ.
Ажал, амидаралай
үндэр шатаар дэбжэжэ,
Асари алхамаар
түрин ябаһан үеынгээ
Абари зантай
эльгэ дүүрэн элсэжэ,
Ахамад арюун
шэнжыень
дэмжэжэ үгөөрэй!
Нютаг—бэлшээриһээ
түбэй газар хүрэтэр
Нюруутай болоһон
малшадайнгаа үндэр сууе,
Газардуулангүй
коммунизмын жэнхэни
найрай үдэр
Габшагай зандаа
ханхинаарай,
минии дуун!

АРАДАЙ НЮРУУН

Үндэрэй оройе дабахада,
Үргэн болодог газарай нюруу.
Үнэнэй хэрэгые дагахада,
Үнэтэй болодог арадай нюруу.
Уулын оройе дабахада,
Уужам болодог газарай нюруу
Уласын хэрэгые дагахада,
Уугам болодог арадай нюруу.
Хадын оройе дабахада
Хабтагай болодог газарай нюруу.
Коммунис хэрэгые дагахада.
Хүндэтэй болодог арадай нюруу.

600 ГРАММААР

Цырен Цыденович мал ажал дээрэ хүдэлһөөр 15 жэл болобо. Нүхэр Ардановай харууһалдаг малнууд жэлэй дүрбэн сагта илгаагүй тобир тарганууд байдаг. һүүлэй хоёр жэлэй туршада ажахын тоосоондо ороһон мяха-һүнэй фермэ дээрэ адуулгашанаар хүдэлхэдөө магтаалтайл ябадаг. Мүнөө тус фермынгээ буруу хашарагуудые һайнаар харууһалжа, залуу малнуудайнгаа бэеынь шэгнүүрые сүүдхын 600 граммһаа доошолуулнагүй.

— Ерэхэ намар хүрэтэр эдэ малнуудайнгаа бэеын шэгнүүрые 300 килограммһаа доошо бэшэ болгожо гүрэндөө тушааха зорилготойб, — гэжэ Закаменай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшан нүхэр Ц. Ц. Арданов хөөрэнэ.

Д. АЮШЕЕВ.

АМАРАЛТЫН ГЭРТЭЙ БОЛОХОНЬ

Улан-Удэдэ ажаһуудаг пенсионернүүдһээ бүридэһэн харилсан туһалалсаха кассын гэшүүдэй хамтын суглаан һаяхан болоо. Сугларагшад үнгэрэгшэ жэлэй туршада хэгдэһэн ажал-ябуулга, саашанхи зорилгонууд тухайгаа зүбшэбэд. Нёдондо гэшүүдэй тоо 200 гаран хүнүүдээр олошороо. Тиихэдэ 5000 түхэриг мүнгэн нэмэһэн байна. 300 пенсионернүүдэй гэр бүлэдэ 5000 гаран түхэриг туһаламжа болгон үгтөө. Дүшэ шахуу хүнүүдтэ түлеэ түлишэ асаралгандань туһалагдаа.

Хартаабха, овощ бэлэдхэлгэдэ ехэ туһа хүргэгдэбэ. Харилсан туһалалсаха кассын гаргашаар олон пенсионернүүд курорт, санаторинуудаар амараа.

Суглаанда хабаадагшад правлениингээ гэшүүдэй хүдэлмэриие хангалтатай дээрэ тоолоод, һайн хүдэлһэнэйнь түлөө 150 түхэриг мүнгөөр шагнаха гэжэ тогтообо. Мүн амаралтын гэр бариха тухай шиидхэбэри абтаба.

Д. Колмаков.

ПЕТР ЕРМОЛАЕВ ҮХӨӨД АМИДЫРБА

МОСКВА. (ТАСС). Гематологиин, хүндэ шуһа нэмэжэ оруулдаг түбэй институдта хүдэлмэришэн Петр Ермолаев февралиин 10-да хоёрдохёо түрэһэнөө һайндэрлэбэ. Петр Ермолаевай нүхэдынь болошоһон врачууд, сугтаа аргалуулагшадынь энэ гайхамшагта үдэртэйнь дашарамдуулан амаршалаад, үндэр наһа наһалхыень хүсэбэ. Өөрөө «дахин түрэһэн» Петр сэдьхэл зүрхөө хүдэлгэн байжа иигэжэ хэлээ:

— Үнэндөө минии эндэ хоёрдохёо түрэһэниие тэмдэглэжэ байнабди.

Үхэлһөө абарһанайнь түлөө врачуудта, медицинскэ сестрануудта, санитаркануудта Петр Ермолаев баяр хүргөө. Аюулда дайрагдахадань тэрэниие самолёдоор Москва абаашаһан суггаа хүдэлдэг нүхэдтөө баһал халуун баяр хүргэһэн байна.

Ехэ аюулай тохёолдоһонһоо шалтагаалан, тэрэнэй шуһанай гүйсэ муудаһан, шуһанайнь бүрилдэдэг хоротой бодосууд бии болоһон юм. Нэгэ хэды сагай үнгэрөөд байхада бөөрэнүүдынь —эдэ хоёр биохимическа багахан лабораторнууд хүдэлхэеэ болишоһон байгаа. Иигэжэ Ермолаев үхэхэ туйлдаа хүрэбэ.

Бүрил һая болотор иимэ аюулда дайрагдаһан хүниие үхэлһөө абархань бэрхэтэй байба.

Петр Ермолаевай ами наһанай хилгааһан дээрэ тогтоод байхадань лэ гематологиин, хүндэ шуһа нэмэжэ оруулдаг түбэй институдай «бөөрэ аргалха түб» асарһан юм. Үхэлые врачуудай илажа гарахадань туһалдаг шэнэ аппарадуудай бии болоһониие мэдээд, нүхэдынь Петр Ермолаевые тэндэ асараа һэн.

Пластическа массар, жэбэрдэггүй буладаар хэһэн орёо нарин машинанууд хирургнуудай туһалагшад болоо. Эдэ гайхамшагта машинанууд хүнэй зүрхэнэй, уушханай, бөөриин орондо хүдэлгэгдэһэн байна бшуу.

Петр Ермолаевай шуһые түрүүлэн шэнжэлжэ үзэхэдэнь, тэрэнэй ами наһан арайхан торожо байгаа һэн. Хирургнууд, терапевтнүүд, биохимигүүд энээнииень мэдэжэ байба. Сагай үнгэрхэ бүри бэень муудажа, хабадажа эхилээ. Шуһыень хоротой бодосуудһаа сэбэрлэхэ операци хэхэ гэжэ шиидхэбэри абтаба.

Операцида бэлдэжэ байтарнь Ермолаевай амисхал хаагдаад, зүрхэнэйнь сохисо дуулдахала болибо... Зүрхэнэй ябасые хаpуулжа байдаг кардиографынь бэшэхэеэ болишобо.

Иимэ хэсүү байдалай тохёолдоходонь секунда бүхэн тоотой болобо. Операциие хүтэлбэрилэн хэлсэжэ байһан В. А. Аграненко, «Бөөрэ аргалха түбэй» даагша «Ами оруулха! Кислород!» гэһэн команда үгэбэ.

Тиигэжэ орёо нарин оньһото машинанууд хүдэлгэгдэжэ эхилээ. Петр Ермолаев ами орожо, зүрхэниинь сохижо эхилһэн байна.

Шуһандань бии болоһон хоротo бодосуудые сэбэрлэн һалтаха тэмсэлые врачууд хэбэ. «Хэмэл бөөрэ» саг дары хүдэлдэгдэбэ. Тон нарихан хоолойнуудаар шуһаниинь аппарат руу ороод, һөөргөө эрьен урдажа ородог байгаа. Иигэжэ хоротой бодосуудһаа шуһаниинь сэбэрлэгдэбэ. Байн байн амисхалынь, зүрхэнэйнь сохисо жэгдэрээд, уралынь улайба. Мүн энээнтэй хамта шуһанайнь дараса дээшэлээ.

Ермолаевай ами наһанай түлөө арбан зургаан сүүдхын туршада шанга тэмсэл хэгдэһэн байна. Арбан зургаан сүүдхын туршада Петр Ермолаевай бөөрэнь хүдэлэнгүй байгаа. Тэрэнэй шуһыень сэбэрлэхэ операци гурба дахин хэгдэбэ. Арбан долоодохи хоногтоо бөөрэнь хуушанайхидаал хүдэлжэ эхилээ бшуу.

Иимэ гайхамшагта операциин һүүлээр нүхэр Ермолаев һайжаржа эхилһэн намтартай.

Советскэ медицинын орёо нарин шэнэ машинануудые хэрэглэжэ, хирургнууд В. А. Агроненко, М. И. Николаева, В. В. Ворожищев, терапевт Н. Н. Скачилова, биохимик В. В. Виноградов гэгшэд хүдэлмэришэн Петр Ермолаевай ами наһа абаба.

Иимэл даа советскэ медицинын амжалта! Иигэжэл Петр Ермолаев хоёрдохёо мүндэлбэ.

Сагаан мүнгэн оройтой, сарьдаг үндэр уула.

С. ДОРЖИЕВАЙ фотоэтюд.

ШАТАР ТЕСЛЕНКО ЭРХИМЛЭҺЭЭР

«Спартак» бүлгэмэй шатаршадай дундаһаа шалгаржа, республикын чемпионой нэрэдэ хүртэхөөр эхилһэн мүрысөөнэй ээлжээтэ—гурба, дүрбэдэхи уулзалганууд үнгэргэгдөө.

Гурбадахи уулзалгын болоходо долоон парти наадагдаа. Шатаршад сооһоо Назимов Мадаевые, Бардо Ковалевскиие шүүһэн.

Дүрбэдэхи уулзалгын болоходо мүрысөөнэй эгээн залуу шатаршан Аюрзанаин үнинэй шатаршан Цыденовтэй тулалдаа. Дүршэл баянтай Цыденов залуу шатаршанаа шүүжэ, хоёрдохи очкогоо өөртөө бэшүүлээ. Тесленкотэй наадаһан Смышляев гурба дахин буруу ябадалнуудые хэжэ, һайн партияа алдаа. Салтанов Валерий Улымжиевые шүүһэн байна. Козулина Бардо гэгшэд тэнсээ. Шатаршад Вощенко— Назимов, Яблошевский—Волков гэгшэдэй парти хойшолуулагдаа.

Дүрбэн уулзалгын удаа Тесленко 3-һаа гурбан очкотой түрүүлжэ ябаһаар.

А. Игумнов.

Сагай уларил

Гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэй байха, саһан орохогүй. Баруун зүгһөө һулаханаар һалхилха. Улан-Удэ городто үглөөгүүр 19—21, үдэртөө 8—10 градус хүйтэн болохоор багсаагдана.

Февралиин 23—24-дэ республика дотор үүлэтэйшэг байха, саһан орохогүй. Һулаханаар һалхилха. Һуниндөө хойто аймагуудта 33—38, урда аймагуудта 23—28, үдэртөө 9—14 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

ХИЛЫН СААНАҺА

У НУ Совет ороной дурадхалые дэмжэнэ

РАНГУН, февралиин 20. (ТАСС). Буу зэбсэг хуряаха талаар 18 гүрэнэй түлөөлэгшэдһөө бүридэдэг комитедэй хүдэлмэриие эдэ гүрэнүүдэй правительствонуудые толгойлогшонорой хабаадалгатайгаар эхилхэ тухай Н. С. Хрущевой дурадхалые Бирмын правительство дэмжэнэ гэжэ Бирмын премьер-министр У Ну мүнөөдэр пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ.

Урдань иимэрхүү конференцинүүд үгэеэ ойлголсожо шададаггүй һэн. Нэгэ талын дурадхал оруулхада, нүгөөдэ талань тэрэниие зүбшөөдэггүй байгаа. Иимэ ушар байдал зайсуулхын тулада Хрущевой дурадхалые зүбшөөн абабал таарамжатай гэжэ У Ну хэлээ.

Правительствонуудые толгойлогшонорой уулзажа, хүдэлмэреэ урагшатай һайнаар дүүргэхын тулада Хрущевой дурадхал зүбшөөхыень уряалан баруун оронуудта хандахые хүсэнэб гээд У Ну тэмдэглээ.

Хрущевой дурадхалые дэмжэнэбди гээд У Ну үгынгөө түгэсхэлдэ үшөө дахин онсолон тэмдэглээ.

Н. С. Хрущевой бэша… В. Гомулкын, Ю. Циранк… үгэһэн харюу

ВАРШАВА, февралиин 20. (ТАСС). Польш… агентство иигэжэ дамжуулна: буу зэбсэг хуряа… гүрэнэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн комитедэй… правительствонуудые гү, гүрэнүүдые толгойл… баадалгатайгаар Женевэдэ эхилхэ тухай асууд… гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь В. Гомулкада, … Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Циранкевичтэ СССР… нүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев фе… бэшэг эльгээһэн байгаа. Энэ комитедэй хүдэлм… хабаадалсаха ёһотой юм.

Энэ бэшэгтэ В. Гомулкын, Ю. Циранкевич… рюу СССР-һээ Польшодо байдаг элшэн сайд… февралиин 19-дэ дамжуулан үгтөө. Энэ харюу… хэлэгдэнэ: гүрэнүүдые гү, али правительствону… логшонорой хабаадалгатайгаар зүблөөнэй хүд… ёһотой гэжэ Н. С. Хрущевой бэшэг соо хэлэгдэ… Польшын Арадай Республикын правительство… шөөнэ, 18 гүрэнэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн… дэлмэриин түрүүшын шатада дээдэ тушаалтада… сахыень зүбшөөхөөр Польша бэлэн байһанаа… мэдүүлнэ.

Де Голлиин харю…

ПАРИЖ, февралиин 20. (ТАСС). Советскэ правительствые толгойлогшо Н. С. Хрущевой февралиин 10-най бэшэгтэ президент де Голлиин үгэһэн харюуе Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министерство тунхаглаһан байна.

«Буу зэбсэг хуряаха, хамагай түрүүндэ ядерна зэбсэг хуряаха талаар багаханшье амжалта туйлагдахаар гэжэ найдуулжа шадахаар ямаршье хэлсээндэ хабаадалсахые Франци хүсэнэ» гээд харюугайнь бэшэг соо хэлэгдэнэ. Тиихэтэй хамта бэеэ абанги оронуудай хаба… буу зэбсэг хуряа… сээ хэхые де Гол… һан байха юм.

«Атомна зэбсэ… гүрэнүүдэй: Сове… Холбоото Штаду… британиин, Фран… до хэлсээ хэхые… шөөнэ. Ядерна… усадхаха, хорихо… биха али бүхы… хойноһоо хинал… шэ энэ хэлсээнэй… го байха ёһотой»… мэдүүлһэн байна.

Совет ханинарайнгаа дэмжэлгые Куба һайшаана

ГАВАНА, февралиин 20. (ТАСС). Революционно Кубада эсэргүүгээр империалистнуудай хэжэ байһан шэнэ үгэсэлгые элишэлһэн, Кубада Советскэ Союзай туһаламжа болон дэмжэлгэ үзүүлхээр бэлэн байһые батадхаһан Советскэ правительствын мэдүүлгые Кубын арад угаа ехэ һаналаа ханангяар угтаа. Кубын сүлөөтэ арадта совет арадай талархадаг байһые энэ мэдүүлгэ харуулна, пролетарска интернационализмын үзэл бодол баримталалгые, гадаадынгаа политика бэелүүлхэдээ Советскэ правительствын баримталдаг эб найрамдал хамгаалха тухай оролдолгые гэршэлжэ үгэнэ гэжэ эндэ тоолоно.

Советскэ правительствын мэдүүлгын хүсэд текст, тэрэнэй тол удхань Кубын радиостанцинууд болон телестудинуудаар үсэгэлдэр нэгэтэ бэшэ дамжуулагдаа. Совет ороной мэдүүлгэ Кубын, мүн бүхы дэлхэйн арадуудта угаа ехэ шухала удхa шанартай гэжэ радиогой шэнжэлэгшэд өөһэдынгөө тайлбаринууд соо нэгэн һаналтайгаар заана.

Энэ документ уласхоорондын харилсаануудта угаа ехэ нүлөө үзүүлхэ гээд «Венсеремос» гэжэ радиогазетын шэнжэлэл соо хэлэгдэнэ. Дайшалан абаһан бэеэ даанхай байдалаа аршалан хамгаалхын түлөө тэмсэлээ баатарлиг үргэлжэлүүлхэдээ Куба гансаардаңги бэшэ гэжэ Советскэ Союз соносхоо.

«Эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө манай арадай, Латиин Америкын бүхы арадуудай хэжэ байһан тэмсэлые хани барисаата агууехэ гүрэнэй-мнай дэмжэжэ байһые совет ороной мэдүүлгэ батадхажа үгэнэ. Совет ороной мэдүүлгэ хадаа империалистнуудта: «Галаар бү наадагты, гараа шатаажа болохот!» гэһэн эрид шанга уридшалан һануулга болоно. Олон миллион кубынхид энэ мэдүүлгые угаа ехэ баяртайгаар угтаа. Энэ мэдүүлгэдэ ажал хүдэлмэридөө шэнэ амжалтануудые туйлажа тэдэнэр харюусаха» гээд радиогазетын шэнжэлэл соо саашадаа хэлэгдэнэ.

«Советскэ Союзай мэдүүлгэ эзэрхэг түримхэйшүүлэй, манай эхэ орондо эсэргүү добтолго хэхэ хэрэгтэнь тэдэнтэй хамжагшадай амыень татаха. Хүниие хүсэдөөр сүлөөлхын түлөө тэмсэлые түрүүн эхилһэн ороной мэдүүлгые бидэнэр Кубын революционернүүд, манай бүхы арад үнэн зүрхэнһөө һайшаан угтаа гэжэ «Диарио де ла тарде» гэжэ газетэ бэшэнэ.

Японой правительствода буруушаалга мэдүүлэгдэбэ

ДЖАКАРТА, февралиин 20. (ТАСС). Ази, Африкын оронуудтай һанал нэгэдэлгын Индонезиин комитет хадаа Баруун Ириан руу Голландиин солдадуудые Япон дээгүүр дамжуулан эльгээлгые зүбшөөдэгтэйнь дашарамдуулан Японой правительствода Индонезиин арадай зүгһөө буруушаалга мэдүүлээ. Бүлэг бүлэг солдадуудые Баруун Ириан эльгээжэл байлга Индонезиин газар дээрэ Голландиин колониализмые шангадхаһан ушар болоно гэжэ комитедэй мэдүүлгэ соо заагдана.

ФРАНЦИ АЛЖИР ХОЁРОЙ ХООРОНДОХИ ХЭЛСЭЭН

ТУНИС, февралиин 19. (ТАСС). Алжирай Республикын саг зуурын правительствын делегациин түлөөлэгшэ Ридха Малек хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ зорюулан февралиин 19-дэ иимэ мэдүүлгэ хээ:

«Министрнүүдэй Соведэй вице-түрүүлэгшэ Крим Белькасем түрүүтэй манай делегаци Франциин Республикын правительствын делегацитай уулзаад, мүнөөдэр Туниста бусажа ерээ.

Февралиин 11-һээ 19 хүрэтэр хэлсээн болоһон байна.

Алжирай Республикын саг зуурын правительство хадаа эдэ хэлсээнүүдэй үрэ дүнгүүдые Алжирай республикын Национальна соведэй үзэмжэдэ дамжуулан үгэхэ байна.

ПАРИЖ, февралиин 19. (ТАСС). Франциин правительствын болон Алжирай Республикын саг зуурын правительствын түлөөлэгшэдэй хоорондо Франциин газар дээрэ Швейцариин хилэ шадар) һүүлэй неделиин турша соо хэлсээн болоо гэжэ Франс Пресс агентство мэдээсэнэ.

Ямар асуудалнуудай хэлсэгдэһэниинь үшөө хүсэдөөр мэдэгдэнэгүй. Зүгөөр зарим мэдээнүүдэй ёһоор буудалдаа зогсоохо тухай, Алжирта байдаг Европын хүн зоной юридическэ болон ондоошье эрхэнүүд тухай асуудалнуудые хоёр правительствын делегацинууд хэлсэһэн байха юм. Хэлсээн тон нюусаар үнгэрөө. Тиимэһээ зүблөөндэ хабаадагшадай хэр зэргээр үгэеэ ойлголсоһон тухай хэблэл болон информационно агентствонүүд мүнөө дээрээ сэхэ руунь мэдээсэжэ шадахагүй байна.

Америка за… онгосые…

НЬЮ-ЙОРК, … (ТАСС). Канаве… һаа мэдээсэһэнэй… рикын «Френдш… замбуулинай о… даад, Газарые той… замда гараһан б… дээрэ космонавт… һуужа гараа. Гл… гурба дахин той… һүүлээр «Френдш… дын эрьеһээ зүүн… милиин зайда А… лай соо буулгагд… хайлагдана. Онго… һанай һүүлээр х… үнгэрөөд байхада… гүй һайн ябанаб… сээ.

НЬЮ-ЙОРК, … (ТАСС). Америк… ционно агентств… мэдээсээ: «Френд… онгосо дээрэ һ… далайн ябаган… полковник Джон… рые гурба дахин… дээд, Атлантиин… буугаа. Москваг… час 20 минутада… лосһаа 600 мил… ябахадань раке… удааруулдаг он… рэлгэ хүдэлжэ, «… доошоо бууже эх…

Москвагай саг… минутада Канаве… һаа зүүлжээ 800… зарта онтосо буу…

«Френдшип 7»… час 1 минутада «… минец оложо аба…

ОАР-та Н… тагнуулшад…

КАИР, фев… (ТАСС). Израил… да зорюулан таг… гэмнэгдэн 13 хүн… нэй аюулгүйе са… даар үнгэрэгшэ ж… дэ арестовалагда… эндэ хуулитаар…

Спиридон Ски… бүлэгые элишэл… нуудые ОАР-ай… гүйе сахиха орга… дэр толилоо. Гол… сандрида байрл… хүнһөө бүридэһэ… ОАР-та тагнуул… мэдээнүүдые НА… жуулдаг байга… агент байһан түл… зэбсэгтэ хүсэнүү… мэдээнүүдые да… той байгааб гэ… Скифис мүрдэлг… һэн байна.

Редакторай …
С. Б. БАЛЬЖИ…

Манай адрес, телефо…

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ. ул Ленина, … ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. р… 32-74, ответ. секретаря — 27-37, отделов: партий… пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и совет… тельства — 47-59, промышленности и транспорта, … —35-14, культуры — 24-05, писем и рабселькоро… отдел переводов и корректорская — 35-95. бух… 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры … АССР.

Н00605. Зак. …